

Osobitná správa

Prispôsobenie pravidiel politiky súdržnosti v rámci reakcie na COVID-19

Väčšia flexibilita pri využívaní finančných prostriedkov, treba sa však zamyslieť nad politikou súdržnosti ako nástrojom reakcie na krízu

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

	Body
Zhrnutie	I – X
Úvod	01 – 08
Reakcia EÚ na dôsledky pandémie COVID-19	01 – 03
Zmeny pravidiel politiky súdržnosti v období 2014 – 2020 prostredníctvom Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU	04 – 07
Úlohy a povinnosti	08
Rozsah auditu a auditorský prístup	09 – 13
Pripomienky	14 – 85
Komisia prispôsobila pravidlá rýchlo, ale opatrenia môžu zhoršiť existujúce problémy	14 – 42
Rýchla trojstupňová reakcia EÚ s cieľom zmeniť právny rámec politiky súdržnosti za obdobie kratšie ako jeden rok	15 – 21
Komisia prispôsobila politiku súdržnosti s cieľom pomôcť členským štátom riešiť dôsledky pandémie COVID-19	22 – 27
Legislatívne zmeny môžu prehĺbiť niektoré z predkrízových výzev politiky súdržnosti a pridať ďalšie	28 – 42
Včasná pomoc Komisie členským štátom pomohla zrýchliť schvaľovanie programových zmien	43 – 56
Komisia poskytla pomoc včas a uspokojila potreby členských štátov	44 – 49
Komisia schválila programové zmeny v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU oveľa rýchlejšie, ako bol priemer pred pandemiou	50 – 54
Komisia vykonala nutné kontroly, nie vždy však boli riadne zdokumentované	55 – 56

Tieto opatrenia umožnili členským štátom vyčleniť značné dodatočné finančné prostriedky na zdravotnú starostlivosť, podporu zamestnanosti a podnikania 57 – 69

Členské štáty v dôsledku Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus presmerovali 10 % finančných prostriedkov politiky súdržnosti na obdobie 2014 – 2020 58 – 63

Nástroj REACT-EU bol naprogramovaný najmä na podporu zamestnanosti, zdravotnej starostlivosti a podnikania, vo všeobecnosti podobne ako prerozdelenie prostriedkov v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus 64 – 66

Flexibilita, ktorú poskytuje Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus+, viedla k úsporám vo výške takmer 13 mld. EUR pre vnútroštátne rozpočty, ale znamenala celkovo menej finančných prostriedkov na investície do politiky súdržnosti 67 – 69

Komisia plánuje vyhodnotiť výsledky opatrení, ale zmysluplné zhrnutie údajov o ukazovateľoch bude náročné 70 – 81

Systém monitorovania, ktorý Komisia využíva, umožňuje samostatné sledovanie opatrení v rámci REACT-EU, ale nie opatrení Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus 71 – 72

Komisia stanovila ukazovatele súvisiace s pandémiou COVID-19, neposkytla však ich vymedzenia a ich používanie nie je záväzné 73 – 79

Komisia má v úmysle zahrnúť Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus/Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus Plus i nástroj REACT-EU do svojho *ex post* hodnotenia za obdobie 2024 – 2020 80 – 81

Politika súdržnosti sa často využíva ako reakcia na krízy, ale Komisia neanalyzovala vplyv takéhoto využitia na dlhodobé politické ciele 82 – 85

Závery a odporúčania 86 – 94

Príloha

Príloha I – Hlavné aspekty a odôvodnenie opatrení Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU

Skratky

Glosár

Odpovede Komisie

Harmonogram

Auditorský tím

Zhrnutie

I Európska únia od začiatku roka 2020 prijala celý rad opatrení s cieľom riešiť problémy, ktoré priniesla pandémia ochorenia COVID-19. Súčasťou tejto odpovede bola aj politika súdržnosti, a to prostredníctvom troch legislatívnych aktov, ktorými sa zmenili pravidlá programového obdobia 2014 – 2020. V marci 2020 Komisia predstavila Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus (CRII). Táto iniciatíva zahŕňala opatrenia zamerané na zjednodušenia, likviditu a flexibilitu. V apríli 2020 bola posilnená flexibilita uplatňovaná od marca a schválená možnosť 100 % spolufinancovania EÚ na jeden rok prostredníctvom Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus (CRII+). V decembri 2020 získali členské štáty sumu 50,4 mld. EUR nad rámec financovania politiky súdržnosti v období 2014 – 2020, a to formou nástroja Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (REACT-EU).

II Náš audit skúmal, či Komisia správne prispôsobila pravidlá politiky súdržnosti na obdobie 2014 – 2020 prostredníctvom Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU so zámerom poskytnúť väčšiu flexibilitu členským štátom pri využívaní fondov politiky súdržnosti v reakcii na pandémiu COVID-19. Tento audit sme uskutočnili z toho dôvodu, že zmeny právneho rámca politiky súdržnosti – jednej z najdôležitejších politických oblastí EÚ – boli podstatné a existoval verejný záujem na tom, aby opatrenia pomohli členským štátom reagovať na pandémiu. Načasovanie našej správy umožňuje Komisii včas zohľadniť naše zistenia jednak pri *ex post* hodnotení obdobia 2014 – 2020, jednak pri príprave rámca politiky súdržnosti na obdobie po roku 2027.

III Dospeli sme k záveru, že vo všeobecnosti Komisia dobre prispôsobila pravidlá politiky súdržnosti v období 2014 – 2020, aby členské štáty mohli flexibilnejšie využívať fondy tejto politiky. EÚ reagovala rýchlo po vypuknutí rozsiahlej pandémie v Európe v marci 2020, pričom za menej ako dva mesiace prijala legislatívne opatrenia na mobilizáciu nevyčerpaných finančných prostriedkov prostredníctvom CRII/CRII+ a za menej ako rok na zabezpečenie dodatočných zdrojov prostredníctvom nástroja REACT-EU. Tieto opatrenia upravili niektoré hlavné funkcie politiky súdržnosti, napríklad zameranie na menej rozvinuté regióny. Tie členské štáty, ktoré mali v roku 2020 k dispozícii viac finančných prostriedkov, boli v lepšom postavení z hľadiska využitia opatrení Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus. Na rozdiel od toho sa v rámci REACT-EU rozdelili dodatočné zdroje pre všetky členské štáty, ktoré sa majú použiť do roku 2023, čím sa v podstate zabezpečilo „preklenovacie financovanie“ medzi obdobiami 2014 – 2020 a 2021 – 2027.

IV Tým, že Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus/Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus umožnili presmerovanie zdrojov a 100 % spolufinancovanie EÚ, udržali výdavky politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020 na správnej ceste v čase, keď pandémia vážne ovplyvňovala bežnú hospodársku činnosť. Významné nové zdroje, ktoré poskytol nástroj REACT-EU, umožnili členským štátom financovať ďalšie investície, zároveň však zvýšili tlak na výdavky. Tieto zmeny právneho rámca viedli k dodatočnému programovaniu. To prispelo k zvýšeniu administratívneho zaťaženia riadiacich orgánov a oneskoreniu začiatku obdobia 2021 – 2027.

V Komisia poskytla členským štátom včasnú pomoc pri vykonávaní Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU. Skrátila lehotu spracúvania a schvaľovania programových zmien pri Investičnej iniciatíve v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatíve v reakcii na koronavírus Plus, na druhej strane tesne nedosiahla cieľ stanovený v nariadení o nástroji REACT-EU.

VI Z našej analýzy vyplynulo, že flexibilita presunov v Investičnej iniciatíve v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatíve v reakcii na koronavírus Plus sa prejavila významnými pohybmi finančných prostriedkov. Členské štáty presunuli medzi investičnými oblasťami a v rámci nich približne 10 % finančných prostriedkov politiky súdržnosti (35 mld. EUR), čo je významná suma, najmä vzhľadom na to, že pandémia zasiahla takmer na konci programového obdobia. Členské štáty vynaložili tieto dodatočné finančné prostriedky na zdravotnú starostlivosť a podporu podnikania, pričom financovanie presunuli najmä z oblasti energetiky a životného prostredia a výskumu a inovácie. V prípade REACT-EU, v ktorom je 86 % zdrojov naprogramovaných do júna 2022, finančné prostriedky smerujú predovšetkým na podporu zamestnanosti, zdravotnej starostlivosti a podnikania.

VII Systém monitorovania, ktorý Komisia využíva, umožňuje samostatné sledovanie opatrení v rámci REACT-EU, ale nie opatrení Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus. Komisia môže pri posudzovaní výsledkov svojich opatrení reakcie na krízu využiť aj nezáväzné ukazovatele týkajúce sa pandémie COVID-19. Keďže však neexistujú spoločné vymedzenia týchto ukazovateľov, hrozí riziko, že nastanú problémy s výkladom zhrnutých údajov nahlásených členskými štátmi.

VIII Výsledky operačných programov na roky 2014 – 2020 budú zhrnuté v ex post hodnotení, ktoré je Komisia povinná vypracovať do 31. decembra 2024. Komisia plánuje zahrnúť do *ex post* hodnotenia obdobia 2014 – 2020 aj Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus/Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus Plus a REACT-EU, aj keď neexistuje žiadna požiadavka vykonať osobitné hodnotenie uvedených iniciatív.

IX Politika súdržnosti sa v minulosti často používala ako nástroj reakcie na krízu, ale neexistujú žiadne formálne posúdenia dlhodobého vplyvu takéhoto spôsobu jej využitia. Pravidlá na obdobie 2021 – 2027, vychádzajúce z flexibility zavedenej Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus/Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus Plus, uľahčia využívanie fondov politiky súdržnosti v reakcii na neočakávané udalosti. To môže viesť k riziku, že opakované využívanie politiky súdržnosti na riešenie kríz môže mať vplyv na jej hlavný strategický cieľ posilniť hospodársku a sociálnu súdržnosť medzi regiónmi.

X Odporúčame Komisii:

- analyzovať vplyv využívania fondov politiky súdržnosti pri reakcii na krízy na dlhodobé ciele tejto politiky,
- pozorne sledovať čerpanie prostriedkov z nástroja REACT-EU a v prípade potreby poskytnúť cielenú podporu so zameraním na výsledky.

Úvod

Reakcia EÚ na dôsledky pandémie COVID-19

01 Vírus COVID-19 bol v Európe prvýkrát zistený začiatkom roka 2020 a prvé prípady diagnostikovali vo Francúzsku 24. januára 2020¹. Následne sa rýchlo rozšíril po celom kontinente. Do polovice marca 2020 hlásili prípady koronavírusovej infekcie všetky členské štáty EÚ² a Svetová zdravotnícka organizácia označila Európu za epicentrum globálnej pandémie³.

02 Vypuknutie vírusovej nákazy a opatrenia v oblasti verejného zdravia prijaté na obmedzenie šírenia vírusu vyvolali bezprecedentný sociálny a hospodársky rozvrat. Mnohé podniky museli riešiť riziká nedostatku likvidity a platobnej schopnosti. Hospodárstvo EÚ v roku 2020 zaznamenalo pokles o 6 %⁴. V celosvetovom meradle kríza viedla k najhlbšej recesii od druhej svetovej vojny⁵.

03 Od začiatku roka 2020 začali členské štáty prijímať početné hospodárske a fiškálne opatrenia na zmiernenie vplyvu tohto veľkého otrasu na občanov, pracovníkov a podniky. Pokiaľ ide o EÚ, uľahčila využívanie expanzívnych vnútroštátnych fiškálnych politík tak, že uvoľnila pravidlá štátnej pomoci a rozpočtové pravidlá⁶ a poskytla členským štátom priamu finančnú pomoc, napríklad prostredníctvom Fondu solidarity Európskej únie a nástroja núdzovej podpory v rámci Únie. Prijala aj celý rad zmien legislatívneho rámca politiky súdržnosti a vytvorila nové rozpočtové nástroje (pozri [rámcik 1](#)).

---

¹ Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC), *Outbreak of acute respiratory syndrome associated with a novel coronavirus – third update*, 31. januára 2020.

² ECDC, *Novel coronavirus disease 2019 pandemic – sixth update*, 12. marca 2020.

³ Svetová zdravotnícka organizácia (WHO), *WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19*, zaznamenané 13. marca 2020.

⁴ *European Economic Forecast, Spring 2021*, dokument 149, máj 2021, s. 20.

⁵ Svetová banka, *EU regular economic report 7*, 2021.

⁶ COM(2021) 105 final, *Rok od vypuknutia pandémie COVID-19: reakcia fiškálnej politiky*, 3. marca 2021, s. 4.

Rámček 1

Nové rozpočtové nástroje na riešenie krízy COVID-19

Rozpočet EÚ sa zostavuje na obdobie siedmich rokov prostredníctvom viacročného finančného rámca (VFR), pričom väčšina jeho zdrojov je vopred pridelená členským štátom. Tento rozpočtový rámec umožňoval len obmedzenú flexibilitu pri smerovaní dodatočných finančných prostriedkov na riešenie krízy, najmä v poslednom roku obdobia VFR, keď už bola väčšina finančných prostriedkov viazaná.

Tým sa vysvetľuje, prečo finančná reakcia EÚ na pandémiu COVID-19 v roku 2020 nadobudla prevažne podobu vytvorenia nových nástrojov, ako sú napríklad [európsky nástroj dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii \(SURE\)](#) s rozpočtom 100 mld. EUR a [Nástroj Európskej únie na obnovu \(NextGenerationEU\)](#) s rozpočtom 807 mld. EUR.

Nástroj NextGenerationEU bol formálne prijatý 14. decembra 2020. Pozostáva z nového [Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti](#), ktorý tvorí najväčšiu časť balíka, nástroja [Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe \(REACT-EU\)](#) v podobe zvýšenia finančných prostriedkov politiky súdržnosti v období 2014 – 2020, a navýšenia prostriedkov ďalších existujúcich nástrojov EÚ.

Na rozdiel od bežného rozpočtu EÚ, ktorý je financovaný predovšetkým priamo z príspevkov členských štátov, sú tieto nové nástroje výnimočne financované z prostriedkov, ktoré si Komisia požičala na kapitálových trhoch v mene členských štátov.

Zmeny pravidiel politiky súdržnosti v období 2014 – 2020 prostredníctvom Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU

04 Politika súdržnosti je jednou z najväčších politických oblastí rozpočtu EÚ, na ktorú bolo na obdobie 2014 – 2020 vyčlenených 355 mld. EUR (všetky sumy v správe sú v bežných cenách). Hlavným cieľom tejto politiky je zmenšiť rozdiely v rozvoji jednotlivých regiónov. Je financovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Európskeho sociálneho fondu (ESF) a Kohézneho fondu (KF) a pravidlá upravujúce všetky uvedené fondy sú stanovené v nariadení o spoločných ustanoveniach (NSU).

05 Keďže programy už prebiehali a realizovali ich priamo členské štáty, financovanie politiky súdržnosti poskytlo rámec na presmerovanie zdrojov, ktoré ešte boli k dispozícii, na potreby financovania vyplývajúce z krízy COVID-19. Aby sa fondy politiky súdržnosti stali flexibilnejšími a bolo ich možné ľahšie použiť pri riešení krízy, Komisia zmenila nariadenie o spoločných ustanoveniach a nariadenie o EFRR. Týka sa to programového obdobia 2014 – 2020, z ktorého možno financovať investície do konca roka 2023. Hlavným cieľom Komisie bolo poskytnúť členským štátom dodatočnú flexibilitu a likviditu v čase krízy.

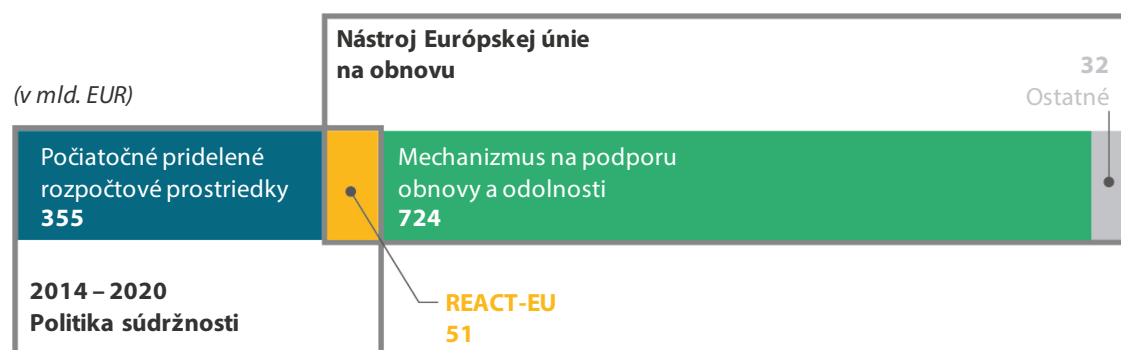
06 Komisia reagovala na pandémiu prostredníctvom týchto legislatívnych zmien v pravidlách politiky súdržnosti:

- V marci 2020 bol v rámci **Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus (CRII)** predstavený celý rad opatrení na zjednodušenie, posilnenie likvidity a zvýšenie flexibility, ktoré mali za cieľ pomôcť členským štátom reagovať na naliehavé potreby napríklad zdravotníctva, malých a stredných podnikov a trhov práce.
- V apríli 2020 **Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus (CRII+)** podstatne posilnila flexibilitu zavedenú prostredníctvom iniciatívy CRII. Stanovila najmä možnosť uplatniť 100 % spolufinancovanie EÚ na operácie počas jedného roka a uľahčila presmerovanie dostupných finančných prostriedkov z alokácií na rok 2020.
- V decembri 2020 nástroj **Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (REACT-EU)** poskytol členským štátom dodatočné finančné prostriedky vo výške 50,4 mld. EUR v rámci politiky súdržnosti na obdobie 2014 – 2020 a 0,2 mld. EUR na technickú pomoc Komisie a administratívne výdavky (pozri [ilustráciu 1](#))⁷. Finančné prostriedky z nástroja REACT-EU musia byť vynaložené do konca roka 2023.

---

⁷ Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus/Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus sa týka aj Spojeného kráľovstva, nástroj REACT-EU sa naň už nevzťahuje.

Ilustrácia 1 – Nástroj REACT-EU ako súčasť NextGenerationEU a politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

07 V *ilustrácii 2* sú zhrnuté opatrenia zavedené v rámci politiky súdržnosti na obdobie 2014 – 2020 v súvislosti s pandémiou COVID-19; ich hlavné aspekty a odôvodnenie sú podrobne opísané v *prílohe I*.

Ilustrácia 2 – Hlavné opatrenia v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU

	Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus/ Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus	REACT-EU
 Likvidita a finančné opatrenia	• žiadne dodatočné finančné prostriedky • nevymáhanie 7,6 mld. EUR z predbežného financovania • 100 % spolufinancovanie EÚ po obdobie jedného roka	• dodatočné finančné prostriedky vo výške 50,6 mld. EUR • vyššie predbežné financovanie • 100 % spolufinancovanie EÚ po obdobie trvania nástroja
 Flexibilita pri presmerovaní alebo programovaní finančných prostriedkov	• širšie možnosti presunov medzi EFRR, ESF a KF a medzi kategóriami regiónov na rok 2020 • výnimka z požiadaviek tematického zamerania na rok 2020 • určitá dodatočná flexibilita pri prerozdelení finančných prostriedkov pri ukončení	• úplné vlastné uváženie pri programovaní finančných prostriedkov nástroja REACT-EU medzi EFRR a ESF (vrátane Fondu európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby a iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí) a kategóriami regiónov • výnimka z požiadaviek tematického zamerania pri finančných prostriedkoch nástroja REACT-EU
 Rozšírená oprávnenosť	• retrospektívna oprávnenosť k 1. februáru 2020 pre krízové operácie, dokonca aj tie, ktoré boli dokončené • oprávnenosť prevádzkového kapitálu MSP prostredníctvom grantov • rozšírená oprávnenosť investícií do zdravotníckych služieb v rámci EFRR	• retrospektívna oprávnenosť k 1. februáru 2020 pre všetky operácie, dokonca aj tie, ktoré boli dokončené • všetky oprávnené operácie EFRR a ESF
 Administratívne zjednodušenia	• finančné presuny v rámci programu medzi prioritnými osami bez schválenia Komisie pod určitými prahovými hodnotami • žiadna úprava partnerských dohôd s cieľom zohľadniť zmeny programu • žiadna úprava <i>ex ante</i> hodnotenia alebo obchodného plánu pri úprave finančných nástrojov • posunutie termínu predloženia správ o plnení za rok 2019 • možnosť auditorských orgánov používať neštatistický výber vzoriek	• <i>ex ante</i> hodnotenie všetkých nových programov • výnimka z uplatňovania <i>ex ante</i> kondicionalít • žiadne požiadavky na výkonnostnú rezervu alebo uplatňovanie výkonnostného rámca • žiadna požiadavka na komunikačnú stratégiu

Zdroj: EDA na základe nariadení (EÚ) 2020/460, (EÚ) 2020/558 a (EÚ) 2020/2221.

Úlohy a povinnosti

08 Politiku súdržnosti riadia členské štáty spoločne s Komisiou. Útvary Komisie zodpovedné za politiku súdržnosti sú Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO) a Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie (GR EMPL). Riadiace orgány na vnútroštátnej a regionálnej úrovni sú zodpovedné za vykonávanie financovania politiky súdržnosti prostredníctvom operačných programov.

Rozsah auditu a audítorský prístup

09 Cieľom tohto auditu bolo preskúmať, či Komisia správne prispôsobila rámec politiky súdržnosti na obdobie 2014 – 2020 prostredníctvom Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU na účely poskytnutia väčšej flexibility členským štátom pri využívaní fondov politiky súdržnosti v reakcii na pandémiu COVID-19. Konkrétne sme preskúmali, či:

- Komisia prispôsobila rámec politiky súdržnosti v období 2014 – 2020 dostatočne rýchlo,
- Komisia poskytla členským štátom včasnú pomoc pri vykonávaní,
- opatrenia viedli k prideleniu zdrojov odvetviam, ktoré ich potrebovali,
- systém monitorovania Komisie uľahčí hodnotenie výsledkov,
- Komisia analyzovala vplyv využívania politiky súdržnosti na reakciu na krízy.

Nehodnotili sme, ako členské štáty využívajú opatrenia a do akej miery im pomohli riešiť problémy súvisiace s pandémiou.

10 Dôkazy sme získali prostredníctvom:

- o podrobnej analýzy údajov zo systémov Komisie na monitorovanie a predkladanie správ,
- o administratívnej kontroly relevantných dokumentov,
- o dotazníkov a podrobných stretnutí s Komisiou,
- o preskúmania posudzovanej vzorky (s cieľom pokryť Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus/Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus Plus aj nástroj REACT-EU a dosiahnuť vyvážené geografické zastúpenie) 25 zmien operačných programov spracovaných Komisiou,
- o zisťovania u všetkých riadiacich orgánov operačných programov EFRR, ESF a KF na roky 2014 – 2020 s cieľom získať spätnú väzbu o ich skúsenostiach s Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus/Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus Plus a nástrojom REACT-EU; dostali sme 74 odpovedí, ktoré pokrývali 39 % z 313 programov (vylúčili sme cezhraničné a nadnárodné programy).

11 Náš audit sa týka EFRR, ESF a KF v rámci politiky súdržnosti. Do rozsahu nášho auditu neboli zahrnuté tie zložky Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus, ktoré sú mimo rámca politiky súdržnosti, rybolovu a rozvoja vidieka. Posúdenie sa týkalo obdobia od zavedenia krízových opatrení začiatkom roka 2020 do konca roka 2021. Ak boli k dispozícii neskoršie údaje, zohľadnili sme ich.

12 Audit sme vykonali z toho dôvodu, že zmeny právneho rámca pre financovanie politiky súdržnosti boli podstatné a Európsky parlament prejavil záujem o túto tému. Načasovanie našej správy umožňuje Komisii včas zohľadniť naše zistenia jednak pri *ex post* hodnotení obdobia 2014 – 2020, jednak pri príprave rámca politiky súdržnosti na obdobie po roku 2027.

13 Tento audit nadväzuje na naše dve stanoviská k iniciatíve [CRII+](#) a nástroju [REACT-EU](#) od roku 2020⁸ a dopĺňa naše [preskúmanie č. 6/2020](#) Riziká, výzvy a príležitosti v reakcii hospodárskej politiky EÚ na krízu COVID-19, ktoré poskytlo ucelený obraz o hlavných reakciách hospodárskej politiky EÚ na pandémie. Vychádza aj z nedávno uverejnených osobitných správ a preskúmaní⁹.

---

⁸ [Stanovisko 03/2020](#) k návrhu nariadenia EÚ, pokiaľ ide o špecifické opatrenia na zabezpečenie mimoriadnej flexibility pri využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v reakcii na šírenie ochorenia COVID-19 a [stanovisko 04/2020](#), pokiaľ ide o navrhované nariadenie REACT-EU a nariadenie o spoločných ustanoveniach, ktorým sa upravujú fondy EŠIF.

⁹ [Osobitná správa 24/2021](#) Financovanie založené na výkonnosti v rámci politiky súdržnosti, cenné ambície, ale v období 2014 – 2020 pretrvávali prekážky, [osobitná správa 08/2022](#) Podpora konkurencieschopnosti MSP z EFRR Nedostatky v návrhu znižujú účinnosť financovania a [preskúmanie 01/2023](#) Financovanie EÚ prostredníctvom politiky súdržnosti a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti: Porovnávací analýza.

Pripomienky

Komisia prispôsobila pravidlá rýchlo, ale opatrenia môžu zhoršiť existujúce problémy

14 Preskúmali sme návrh Komisie týkajúci sa Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU, aby sme určili pohotovosť reakcie, odôvodnenie opatrení a možné problémy vyplývajúce z vykonávania financovania politiky súdržnosti. Zhodnotili sme, či bol spôsob reakcie primeraný vzhľadom na mimoriadnu situáciu, ktorú pandémia spôsobila.

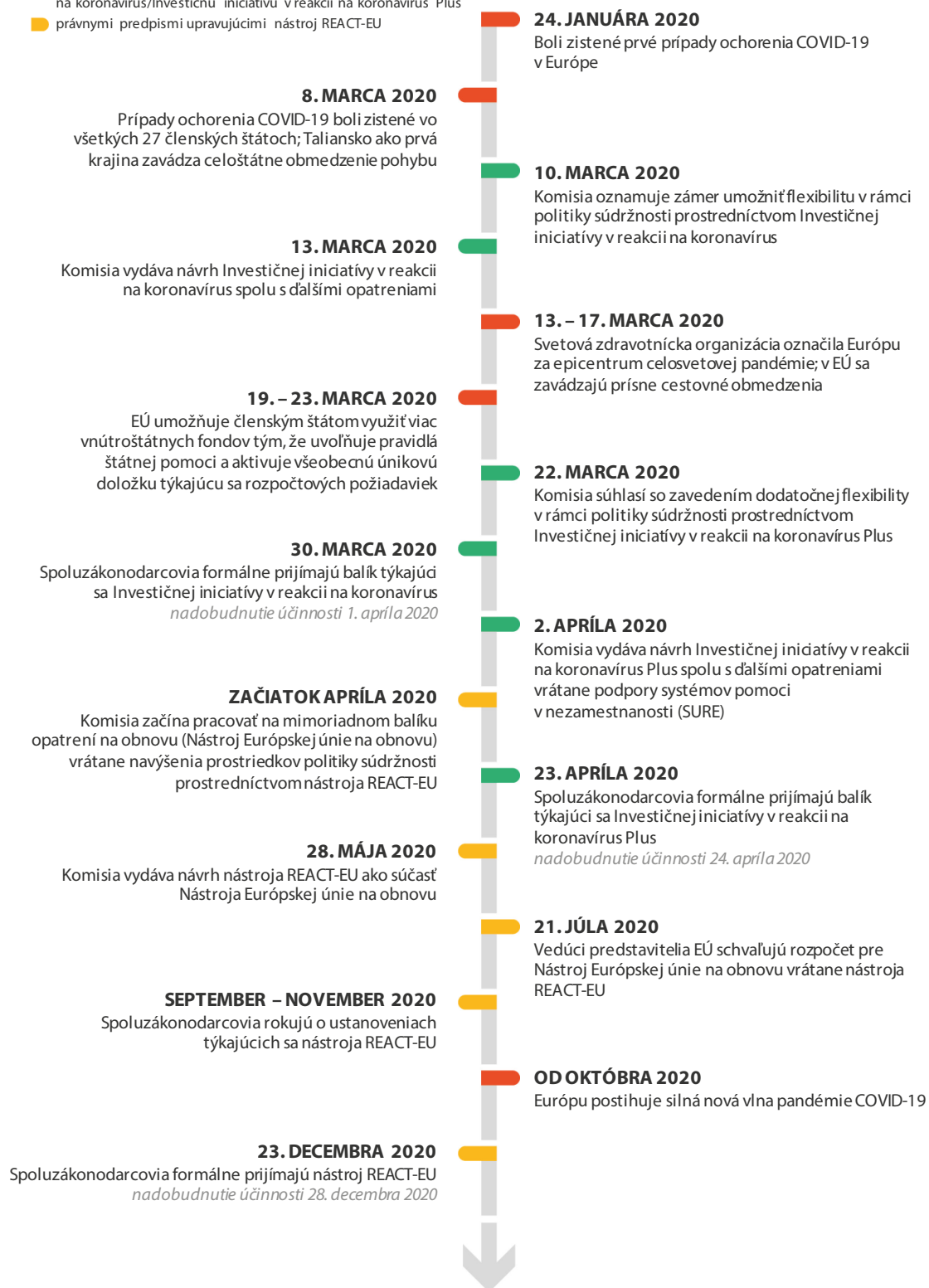
Rýchla trojstupňová reakcia EÚ s cieľom zmeniť právny rámec politiky súdržnosti za obdobie kratšie ako jeden rok

15 *Ilustrácia 3* predstavuje časovú os od začiatku pandémie po prijatie legislatívnych odpovedí v rámci politiky súdržnosti. Pre každú zmenu nariadení o fondoch politiky súdržnosti Komisia vydala návrh, ktorý museli spoločne prijať Európsky parlament a Rada ako spoluzákonodarcovia.

Ilustrácia 3 – Časový harmonogram opatrení EÚ na prispôsobenie politiky súdržnosti v súvislosti s pandémiou COVID-19

UDALOSTI SÚVISIACE S:

- pandémiou ochorenia COVID-19
- právnymi predpismi upravujúcimi Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus/Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus Plus
- právnymi predpismi upravujúcimi nástroj REACT-EU

Zdroj: EDA.

16 Krátko po vypuknutí rozsiahlej vírusovej epidémie v Európe Komisia 13. marca 2020 predložila legislatívnu Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus – prvý balík opatrení politiky súdržnosti zameraný na riešenie krízy. Keďže členské štáty požiadali o ďalšie opatrenia, Komisia sa 22. marca 2020 rozhodla rozšíriť flexibilitu prostredníctvom druhého balíka Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus, ktorý vydala 2. apríla 2020. Komisia dokázala pripraviť návrhy iniciatív CRII a CRII+ vo veľmi krátkom čase napriek tomu, že všetci jej zamestnanci začali od polovice marca 2020 pracovať na diaľku. Podľa nášho zisťovania sa 92 % respondentov domnievalo, že Komisia konala rýchlo pri prispôbovaní politiky súdržnosti prostredníctvom iniciatív CRII a CRII+.

17 Spoluzákonodarcovia prijali návrhy Komisie 30. marca (17 kalendárnych dní po ich vydaní), resp. 23. apríla 2020 (21 kalendárnych dní po vydaní). Je to dvanásťkrát kratšie obdobie ako priemerné obdobie prijímania iných zmien nariadení o spoločných ustanoveniach politiky súdržnosti v rokoch 2007 – 2013 a 2014 – 2020 (pozri [ilustráciu 4](#)).

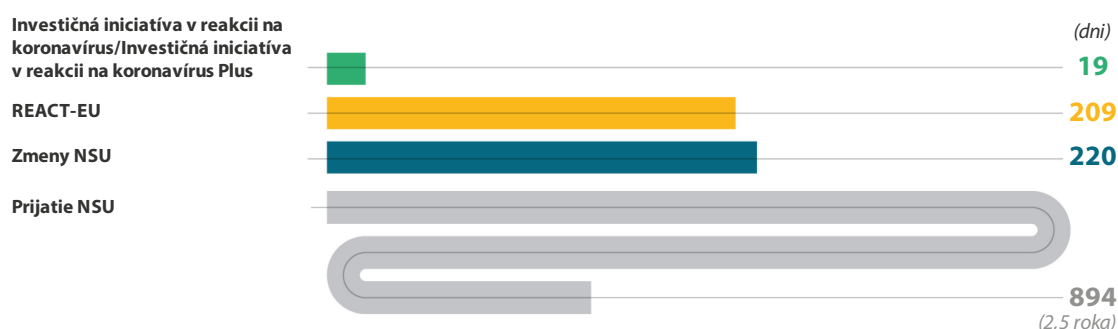
18 S cieľom uľahčiť rýchle prijatie právnych aktov sa Rada a Parlament dohodli na prijatí návrhov Komisie bez zmien a využili niektoré zrýchlené postupy, ako je napríklad hlasovanie na diaľku. Aby sa zabránilo spomaleniu procesu legislatívnymi zmenami, požiadali o dodatočné opatrenia prostredníctvom balíka CRII+ namiesto úpravy pôvodného návrhu CRII.

19 Začiatkom apríla 2020, keď už bol zrejmý dlhodobý hospodársky vplyv krízy COVID-19, začala Komisia pripravovať nástroj, z ktorého sa stal NextGenerationEU, teda balík na oživenie hospodárstva na úrovni EÚ vo výške 807 mld. EUR. Komisia sa rozhodla zahrnúť do tohto balíka dodatočné zdroje politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020, aby členským štátom rýchlo poskytla finančné prostriedky prostredníctvom existujúcich programov. Komisia vypracovala návrh na navýšenie fondov politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020, neskôr nazvaný REACT-EU, v priebehu jedného týždňa začiatkom apríla 2020. Bol vydaný 28. mája 2020 po dokončení celého balíka NextGenerationEU.

20 Spoluzákonodarcovia formálne prijali nariadenie o nástroji REACT-EU o sedem mesiacov neskôr, 23. decembra 2020, po vykonaní viacerých zmien pôvodného návrhu Komisie. Prijatie nástroja REACT-EU trvalo podstatne dlhšie ako v prípade iniciatív CRII a CRII+, keďže išlo o súčasť nového nástroja NextGenerationEU so sumou presahujúcou 800 mld. EUR ([rámcik 1](#)).

21 Napriek tomu bol čas potrebný na prijatie nástroja REACT-EU v súlade s priemerným časom pre ostatné zmeny nariadenia o spoločných ustanoveniach za posledné dve programové obdobia, hoci rozsah ostatných zmien bol obmedzenejší. Pre porovnanie: posledné tri prijatia NSU trvali v priemere dva a pol roka (pozri [ilustráciu 4](#)).

Ilustrácia 4 – Čas potrebný na prijatie právnych predpisov v oblasti súdržnosti v obdobiach 2007 – 2013 a 2014 – 2020

Pozn.: Počet dní predstavuje čas medzi návrhom Komisie a jeho prijatím spoluzákodarcami ako priemer pre každú kategóriu s výnimkou REACT-EU, ktorá mala jeden legislatívny akt. Priemer prijatia nariadenia o spoločných ustanoveniach zahŕňa aj nariadenie o spoločných ustanoveniach na obdobie 2021 – 2027.

Zdroj: EDA na základe databázy Eurlex.

Komisia prispôsobila politiku súdržnosti s cieľom pomôcť členským štátom riešiť dôsledky pandémie COVID-19

22 V rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus a Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus boli niektoré pravidlá politiky súdržnosti cielene prispôbované okamžitej reakcii na krízu (pozri [prílohu I](#)). Týmto opatreniami sa zabezpečila likvidita, flexibilita a zjednodušenie s cieľom uľahčiť využitie nevynaložených prostriedkov politiky súdržnosti na obdobie 2014 – 2020 a zmenili sa niektoré hlavné prvky financovania politiky súdržnosti vrátane jej zamerania na menej rozvinuté regióny a spolufinancovania EÚ pre rok 2020. Komisia to považovala za prijateľné, keďže v siedmom roku obdobia už vykonávanie značne pokročilo. Väčšina opatrení Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus nie je obmedzená na reakciu na pandémiu COVID-19, ale môže sa použiť pri všetkých operáciách, čo poskytuje vnútroštátnym orgánom vysokú mieru voľnosti.

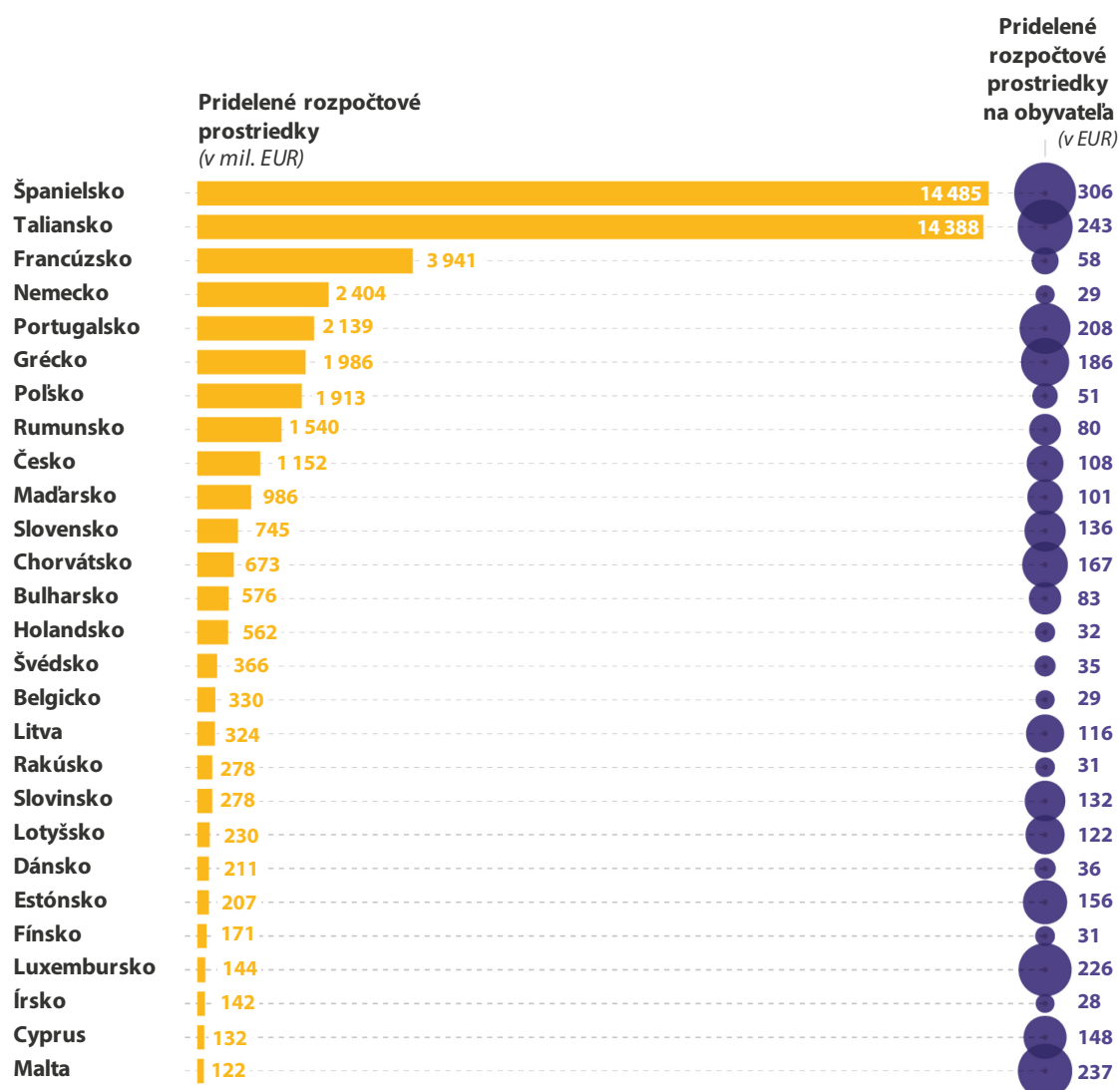
23 Keďže Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus/Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus nepridali nové finančné prostriedky, niektoré riadiace orgány nemohli urobiť významné zmeny vo svojich programoch, pretože už takmer celé pridelené rozpočtové prostriedky na roky 2014 – 2020 naviazali na prijímateľov. Štvrtina respondentov v našom zisťovaní uviedla, že nevyužila programovú flexibilitu Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus pre programy, ktoré riadia, a v prípade 78 % týchto respondentov to bolo preto, že finančné prostriedky už boli viazané. Takmer polovica respondentov, ktorí využili možnosti flexibility iniciatív CRII/CRII+, uviedla, že stále musia riešiť obmedzenia spôsobené tým, že finančné prostriedky už sú zväčša viazané.

24 Výber niektorých opatrení Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus ovplyvnili súbežné rokovania o legislatívnom balíku pre politiku súdržnosti na roky 2021 – 2027, keďže Komisia sa chcela vyhnúť precedensom v niektorých oblastiach. Preto sa rozhodla neposkytnúť dodatočné predbežné financovanie, nezrušiť zadržiavanie platieb uplatňované na priebežné platby a nezmierniť pravidlá zrušenia viazanosti.

25 REACT-EU je koncipovaný ako krátkodobý až strednodobý nástroj na nápravu dôsledkov krízy a opatrenia v oblasti obnovy (pozri [prílohu I](#)). Na rozdiel od riadnych fondov politiky súdržnosti majú členské štáty v rámci REACT-EU veľkú mieru voľnosti pri prideľovaní dodatočných finančných prostriedkov medzi EFRR a ESF, medzi regiónmi a medzi druhmi oprávnených investícií. Môžu takisto využiť zdroje REACT-EU na podporu Fondu európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby a iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí. REACT-EU tak predstavuje výraznú odchýlku od bežných pravidiel fondov politiky súdržnosti a od zvyčajného zamerania politiky súdržnosti na znižovanie regionálnych rozdielov.

26 Zdroje REACT-EU boli členským štátom rozdelené na základe metodiky, ktorá sa líši od metodiky používanej pre riadne fondy politiky súdržnosti. Zatiaľ čo metodika prideľovania riadnych fondov vo veľkej miere odzrkadľuje regionálne rozdiely, nástroj REACT-EU zachytáva len údaje o situácii členských štátov pred vypuknutím pandémie a o hospodárskom vplyve krízy na ne. Zďaleka najväčšími príjemcami sú Španielsko a Taliansko, s pridelenými rozpočtovými prostriedkami vo výške presahujúcej 14 mld. EUR, a spolu tvoria 57 % celkového rozpočtu. *Ilustrácia 5* znázorňuje pridelené rozpočtové prostriedky na členský štát a na obyvateľa v každom členskom štáte.

Ilustrácia 5 – Pridelené rozpočtové prostriedky nástroja REACT-EU podľa členských štátov

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

27 Z načasovania nástroja REACT-EU vyplynulo, že vo väčšine členských štátov poskytuje „preklenovacie financovanie“ v prípade likvidnej medzery medzi rokmi 2021 a 2023, ktorá vznikla v dôsledku výrazného oneskorenia začiatku programov politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 (pozri [rámcik 2](#)).

Legislatívne zmeny môžu prehĺbiť niektoré z predkrízových výzev politiky súdržnosti a pridať ďalšie

28 Zatiaľ čo Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus/Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus priniesli včasné zmeny právneho rámca, ktoré zabezpečili flexibilitu pri využívaní finančných prostriedkov politiky súdržnosti, nástroj REACT-EU

poskytol aj značné dodatočné zdroje, čo zintenzívnilo problémy, ktorým členské štáty čelia pri využívaní fondov politiky súdržnosti.

Opatrenia uľahčujú využívanie fondov EÚ, ale dodatočné financovanie môže prehĺbiť ťažkosti s čerpaním finančných prostriedkov a tlak na ich vynakladanie

29 Pandémia COVID-19 a opatrenia v oblasti verejného zdravia prijaté na obmedzenie jej šírenia, ako napríklad vnútroštátne obmedzenia pohybu, ovplyvnili riadny priebeh programov na obdobie 2014 – 2020. Takmer všetci respondenti nášho zisťovania uviedli, že pandémia mala vplyv na realizáciu ich programov, pričom 81 % z nich zaznamenalo oneskorenie a 29 % zrušenie projektov, často z dôvodu ekonomických problémov prijímateľov.

30 Cieľom iniciatív CRII a CRII+, najmä ustanovení umožňujúcich 100 % spolufinancovanie zo strany EÚ a poskytujúcich členským štátom možnosť presmerovať zdroje, bolo znížiť zaťaženie vnútroštátnych rozpočtov. V dôsledku týchto opatrení vynaložili členské štáty v roku 2020 na politiku súdržnosti o vyše 10 % viac finančných prostriedkov, než plánovali pred pandémiou¹⁰. Do konca roka 2021 členské štáty vyčerpali v priemere 69 % svojich pridelených rozpočtových prostriedkov na roky 2014 – 2020 (bez REACT-EU), zatiaľ čo do konca roka 2019 to bolo len 37 % (pozri *ilustráciu 7*). Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus/Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus tak viac než len kompenzovali spomalenie vykonávania spôsobené pandémiou.

31 Na druhej strane REACT-EU doplnil veľký objem finančných prostriedkov, ktoré je potrebné vyčerpať vo veľmi krátkom čase, konkrétne do konca roka 2023. Pre viaceré členské štáty to bude pravdepodobne problém, keďže politika súdržnosti tradične zahŕňa dlhodobé programovanie a jej čerpanie je pomalé. Jeden a pol roka po začatí činnosti nástroja REACT-EU, t. j. k 30. júnu 2022, zostávalo v niektorých členských štátoch stále prideliť veľké sumy, napríklad Írsko malo 38 % a Portugalsko 25 % nepridelených zdrojov. K tomuto dátumu bolo členským štátom vyplatených len 24 % prostriedkov pridelených v rámci nástroja REACT-EU. Približne dve tretiny z tejto sumy boli vyplatené ako predbežné financovanie a zvyšok predstavoval náhradu už vynaložených a zúčtovaných výdavkov. Ako sme už uviedli, hrozí riziko, že sa pred

¹⁰ Zmena rozpočtu č. 6, 2020/1672 (Ú. v. EÚ L 380, 13.11.2020, s. 1) bola prijatá na pokrytie dodatočných potrieb, čím sa platobné rozpočtové prostriedky na politiku súdržnosti na rok 2020 zvýšili o 5 mld. EUR.

koncom obdobia budú narychlo mínať dostupné zdroje, čo môže viesť k tomu, že sa nebude venovať dostatočná pozornosť otázkam výkonnosti a hodnoty za peniaze¹¹.

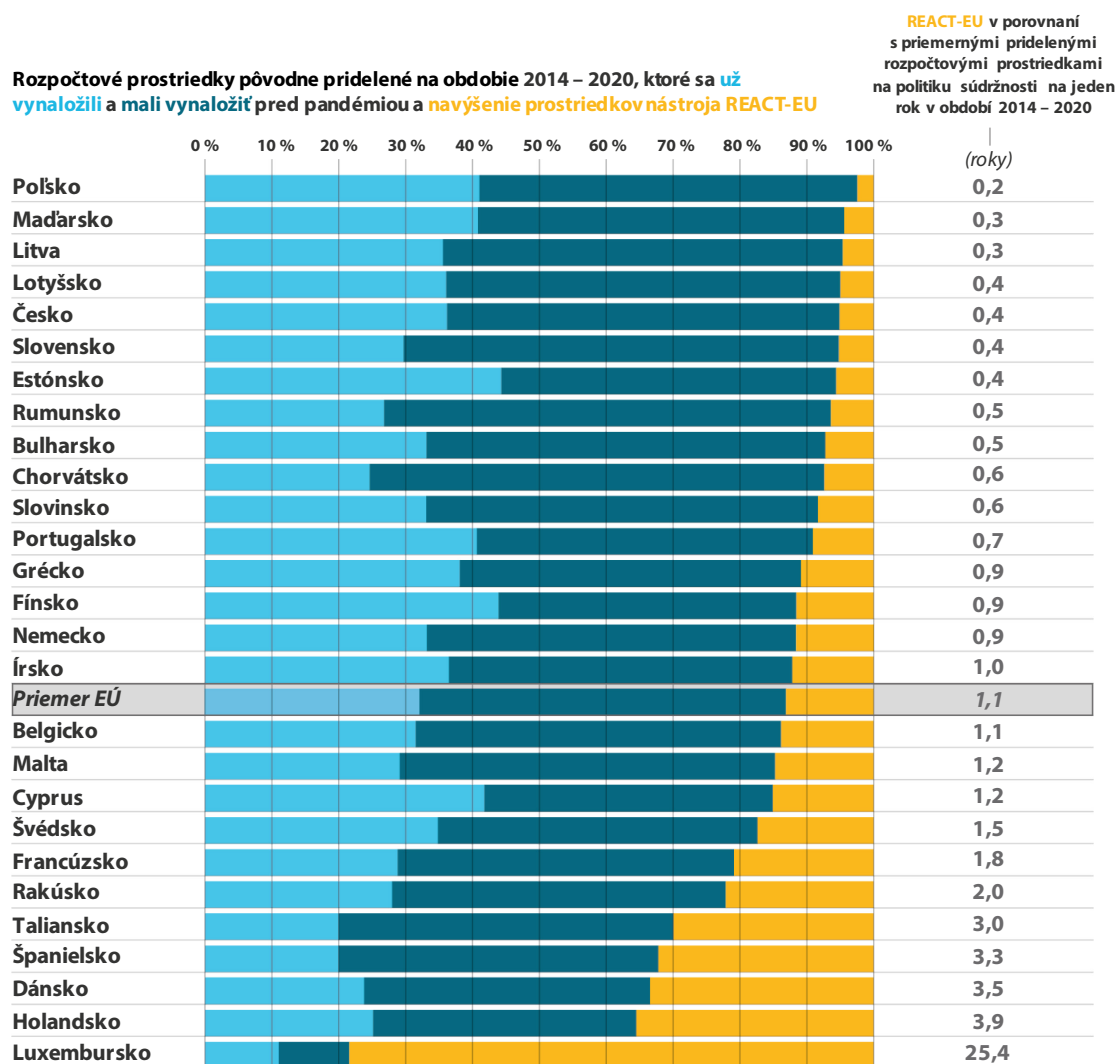
32 Medzi faktory, ktoré zvyšujú problematickosť čerpania prostriedkov z nástroja REACT-EU do konca roka 2023, patria:

- o Veľkosť pridelených rozpočtových prostriedkov z nástroja REACT-EU pre niektoré členské štáty. Nástroj REACT-EU predstavuje na úrovni EÚ navýšenie prostriedkov vo výške jedného dodatočného roka z fondov politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020. Situácia v jednotlivých členských štátoch sa však výrazne líši z dôvodu odlišného spôsobu prideľovania rozpočtových prostriedkov. Napríklad pre päť členských štátov predstavuje pridelenie prostriedkov z nástroja REACT-EU viac ako tri dodatočné roky financovania politiky súdržnosti (pozri [ilustráciu 6](#)).
- o Ťažkosti, ktorým určité členské štáty čelili pri vynakladaní dostupných finančných prostriedkov EÚ. Na začiatku nástroja REACT-EU, v januári 2021, predstavovali dodatočné finančné prostriedky v priemere 32 % nárast súm, ktoré sa ešte majú členským štátom vyplatiť. Niektoré členské štáty najviac postihnuté pandémiou COVID-19 patrili pred pandémiou aj k štátom s najnižšou mierou čerpania v programovom období 2014 – 2020. Napríklad Taliansko a Španielsko, dvaja najväčší príjemcovia prostriedkov z nástroja REACT-EU, vyčerpali do konca roka 2019 len 29 % prostriedkov pridelených na politiku súdržnosti na obdobie 2014 – 2020, pričom priemer EÚ bol 37 % (pozri [ilustráciu 7](#)).
- o Významný objem finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré členské štáty musia súbežne vynaložiť do roku 2026 (pozri [ilustráciu 8](#)). Napríklad hlavnými príjemcami týchto prostriedkov sú takisto Španielsko a Taliansko. Zdôraznili sme výzvy, ktoré pre čerpanie prostriedkov politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 predstavujú vysoké sumy vyčlenené v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti¹². Podobné ťažkosti môžu v niektorých členských štátoch vzniknúť v súvislosti s finančnými prostriedkami nástroja REACT-EU, keďže ich obdobie oprávnenosti sa prekrýva so začiatkom obdobia oprávnenosti Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

¹¹ Osobitná správa 17/2018 Činnosti Komisie a členských štátov v posledných rokoch programov v období 2007 – 2013 riešili problém nízkej miery čerpania, ale neboli dostatočne zamerané na výsledky, bod 87 a [stanovisko 03/2020](#), rámček 1.

¹² Preskúmanie 01/2023, body 53 a 54.

Ilustrácia 6 – Nástroj REACT-EU a pridelené rozpočtové prostriedky politiky súdržnosti na obdobie 2014 – 2020

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

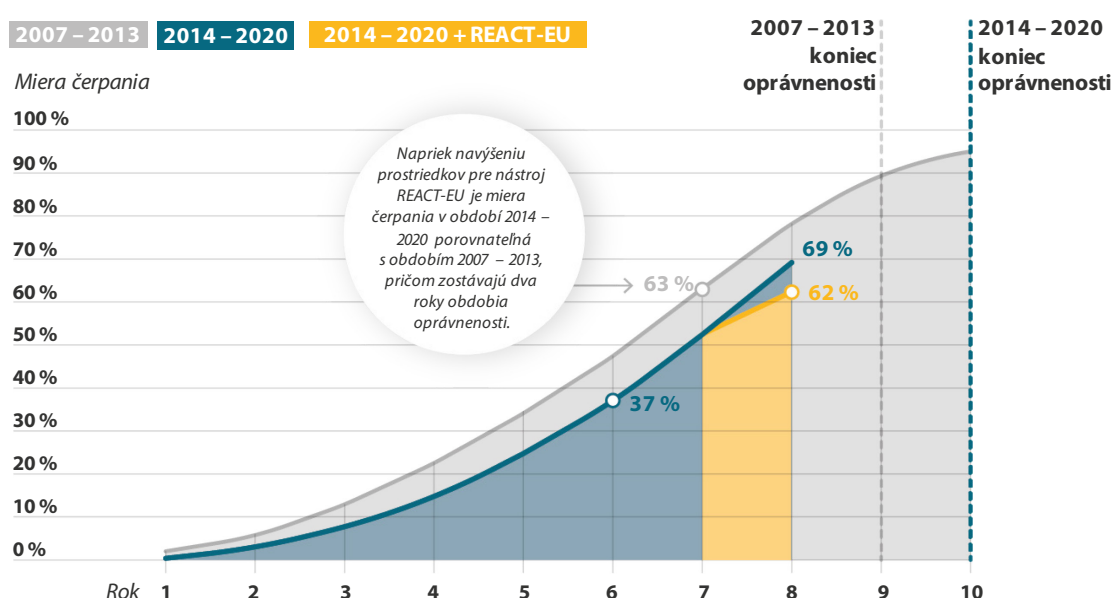
33 Zároveň pôsobí viacero faktorov, ktoré by mali uľahčiť využívanie finančných prostriedkov z nástroja REACT-EU:

- o ustanovenia týkajúce sa nástroja REACT-EU zahŕňali značnú programovú flexibilitu a absenciu povinného spolufinancovania zo strany členského štátu,
- o pred navýšením prostriedkov nástroja REACT-EU väčšina členských štátov oznámila Komisii, že má k dispozícii veľké množstvo projektov na financovanie v rámci programov na roky 2014 – 2020, pričom dve tretiny z nich identifikovali potenciálne projekty, ktoré presahujú ich pridelené finančné prostriedky,

- o výzva vynaložiť prostriedky EÚ môže byť menej naliehavá v tých členských štátoch, v ktorých finančné prostriedky politiky súdržnosti tvoria malý podiel na celkových verejných investíciách¹³.

34 Napriek dodatočným prostriedkom z nástroja REACT-EU na konci roka 2021 dosahovala miera čerpania v rokoch 2014 – 2020 úroveň 62 %, teda podobnú úroveň ako v rovnakom čase v období 2007 – 2013, pričom do konca tohto obdobia zostávali dva roky oprávnenosti (pozri [ilustráciu 7](#)).

Ilustrácia 7 – Miera čerpania politiky súdržnosti na programový rok: obdobie 2014 – 2020 oproti obdobiu 2007 – 2013

Pozn.: V programovom období 2014 – 2020 mohli členské štáty využiť finančné prostriedky daného roka do troch rokov ($n + 3$), zatiaľ čo v období 2007 – 2013 ich mohli využiť do dvoch rokov ($n + 2$). Ak sa finančné prostriedky nevyužijú v stanovenej lehote, nárok na ne prepadá.

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

Opatrenia zvýšili administratívne zaťaženie riadiacich orgánov a viedli k oneskoreniu začiatku programového obdobia 2021 – 2027

35 Využívanie finančných prostriedkov politiky súdržnosti sa často považuje za zložité, s nedostatočnou právnou istotou a vysokou administratívnou záťažou pre riadiace orgány a prijímateľov¹⁴. V rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na

¹³ Výročná správa za rok 2016, kapitola 2 Rozpočtové a finančné hospodárenie, body 2.24 a 2.25, a preskúmanie 01/2023, bod 53.

¹⁴ Informačný dokument z roku 2018: Zjednodušenie plnenia politiky súdržnosti po roku 2020, bod 18 a bod 61.

koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus sa zaviedol veľký počet opatrení, ktoré umožnili značné preprogramovanie finančných prostriedkov, a neskôr si navýšenie prostriedkov nástroja REACT-EU vyžiadalo rýchle naprogramovanie značného objemu nových zdrojov. Tým sa prirodzene zvýšilo administratívne zaťaženie riadiacich orgánov.

36 Podľa Komisie zavedenie Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU viedlo k tomu, že Komisia aj riadiace orgány sústredili pozornosť na programy na roky 2014 – 2020 na úkor prípravy partnerských dohôd a programov na roky 2021 – 2027. Riadiace orgány takisto uprednostnili prípravu a čerpanie finančných prostriedkov nástroja REACT-EU pred finančnými prostriedkami na roky 2021 – 2027, a to z dôvodu veľmi krátkeho obdobia vykonávania, ako aj atraktívnejších podmienok. To prispelo k významnému oneskoreniu na začiatku obdobia 2021 – 2027 (pozri [rámček 2](#)).

Rámček 2

Neskorý začiatok programov obdobia 2021 – 2027

Oneskorenia na začiatku programových období nie sú novým javom¹⁵, ale oneskorenie programov politiky súdržnosti na obdobie 2021 – 2027 je podstatne väčšie než v predchádzajúcich obdobiach. Do konca prvého roka obdobia 2021 – 2027 nebol prijatý žiadny program v porovnaní s 56 % programov v rovnakej fáze programového obdobia 2014 – 2020 a 95 % v rokoch 2007 – 2013. Do konca júna 2022 bolo v piatich členských štátoch a v prípade medziregionálnych programov prijatých len 12 % naplánovaných programov na obdobie 2021 – 2027.

Okrem Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU prispel k oneskoreniu ďalší faktor: veľmi neskoré prijatie legislatívneho balíka¹⁶.

Súbežné vykonávanie rôznych tokov financovania si vyžaduje dodatočné koordinačné úsilie

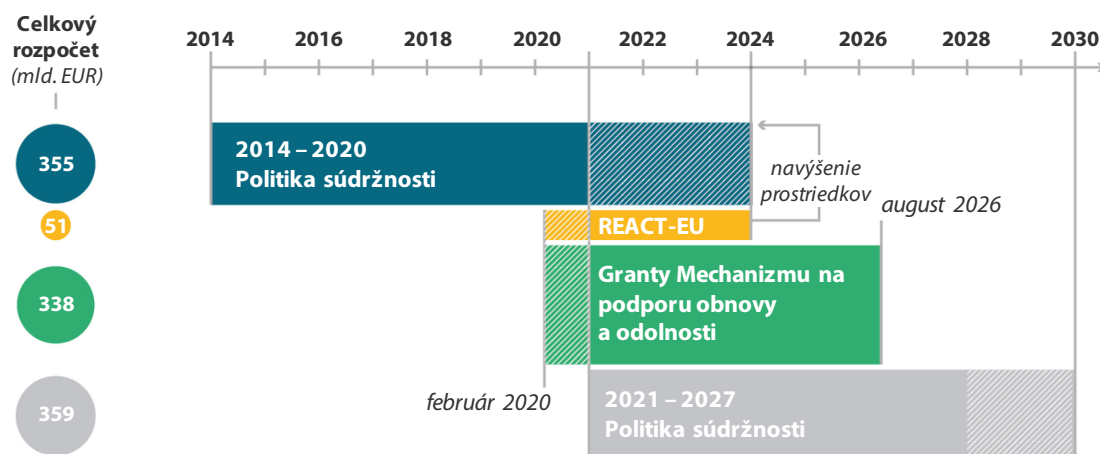
37 Obdobie oprávnenosti v rokoch 2014 – 2020 vrátane finančných prostriedkov preprogramovaných prostredníctvom Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a navýšenia prostriedkov nástroja REACT-EU, sa prekrýva nielen s obdobím 2021 – 2027, ale aj

¹⁵ Osobitná správa 17/2018, rámček 2.

¹⁶ Osobitná správa 17/2018, body 16 a 18.

s obdobím Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako je znázornené na *ilustrácii 8*.

Ilustrácia 8 – Obdobie oprávnenosti programov politiky súdržnosti a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Zdroj: EDA na základe NSU, nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a nariadenia o REACT-EU v rokoch 2014 – 2020 a 2021 – 2027.

38 Ďalší faktor, ktorý zvýšil administratívne zaťaženie členských štátov, predstavuje súbežné vykonávanie rôznych tokov financovania a potreba ich koordinácie.

39 Tento faktor takisto viedol k vzniku viacerých ďalších komplikácií a problémov pre riadiace orgány. Na *ilustrácii 9* sú predstavené stanoviská riadiacich orgánov, ktoré sme zisťovali, týkajúce sa rozsahu administratívneho zaťaženia a toho, čo vnímajú ako možný vplyv. Väčšina respondentov nášho zisťovania vidí problém vo svojich administratívnych kapacitách pri riadení viacnásobných tokov financovania.

Ilustrácia 9 – Ťažkosti pri koordinácii rôznych tokov financovania vyjadrené v odpovedi na naše zisťovanie

Zdroj: Prieskum EDA.

40 Uviedli sme, že Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a fondy politiky súdržnosti vykazujú určitú podobnosť a že ich súbežné vykonávanie si vyžaduje dodatočné administratívne úsilie členských štátov, ako aj potrebu zabezpečiť komplementárnosť a zabrániť riziku dvojitého financovania¹⁷. Potreba koordinácie a komplementárnosti sú ešte výraznejšie medzi nástrojom REACT-EU a Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti, keďže v oboch prípadoch ide o investičné nástroje zamerané na podporu obnovy a odolnosti členských štátov. Obe majú veľmi široký rozsah pôsobnosti, nevyžadujú si vnútroštátne spolufinancovanie a majú sa vyčerpať v krátkom čase (do konca roka 2023, resp. do polovice roka 2026). Obe takisto umožňujú financovanie retroaktívnych projektov s obdobím oprávnenosti začínajúcim od februára 2020. Preto niektoré členské štáty, napríklad Taliansko a Slovinsko, predstavili svoje národné plány obnovy a odolnosti spolu s programami REACT-EU.

Komisia podnikla kroky na riešenie zvýšeného rizika nezrovnalostí a podvodov

41 V záujme dosiahnutia rovnováhy medzi flexibilitou pri využívaní fondov a potrebou chrániť rozpočet EÚ Komisia napriek tlaku niektorých členských štátov nezmiernila pravidlá týkajúce sa systémov riadenia a kontroly. Výnimka týkajúca sa výberu vzoriek audítorskými orgánmi predstavovala technické riešenie praktického problému pokračovania audítorskej práce počas pandémie. Poznamenávame, že v Spojenom kráľovstve správa parlamentného podvýboru upozornila na skutočnosť, že vláda síce konala rýchlo, aby poskytla nevyhnutnú podporu a rozhodla sa zmierniť

¹⁷ Preskúmanie 01/2023, bod 11 a body 52 – 54.

alebo upraviť niektoré kontrolné mechanizmy, tým sa však výrazne zvýšilo jej vystavenie podvodom a chybám¹⁸.

42 Už sme zdôraznili, že flexibilita poskytovaná v rámci mimoriadnych opatrení Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU môže znamenať zvýšené riziko nezrovnalostí a podvodov¹⁹. Týmto otázkam sa budeme venovať v rámci prípravy nášho pravidelného každoročného vyhlásenie o vierohodnosti. Komisia aktualizovala svoje registre rizík tak, aby zahŕňali riziká súvisiace s opatreniami iniciatívy CRII a nástroja REACT-EU vrátane podvodov. Riadiacim orgánom oznámila potrebu aktualizovať hodnotenia rizika podvodu a prispôbiť opatrenia na boj proti podvodom v súvislosti s Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus/Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus Plus a nástrojom REACT-EU. Navrhla aj možné zmierňujúce opatrenia na zníženie rizík vrátane rizika podvodu.

Včasná pomoc Komisie členským štátom pomohla zrýchliť schvaľovanie programových zmien

43 Preskúmali sme, či pomoc, ktorú Komisia poskytla členským štátom, uľahčila včasné využívanie Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU a či Komisia schválila programové zmeny v súlade s požiadavkami právnych predpisov.

Komisia poskytla pomoc včas a uspokojila potreby členských štátov

44 Komisia plní v rámci zdieľaného riadenia dozornú funkciu a má osobitné úlohy týkajúce sa monitorovania a presadzovania. Medzi činnosti Komisie v oblasti dohľadu patrí poskytovanie pomoci členským štátom s cieľom zabezpečiť právnu istotu, pomôcť im správne uplatňovať právo EÚ a uľahčiť vykonávanie financovania z prostriedkov Únie.

45 Komisia začala poskytovať pomoc členským štátom súbežne s postupom prijímania právnych predpisov týkajúcich sa Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus. Zároveň s uverejnením návrhu iniciatívy CRII zriadila pracovnú skupinu,

¹⁸ *Fraud and error*, Dolná snemovňa Spojeného kráľovstva, Výbor pre verejné financie, deviata správa zasadania v období 2021 – 2022, 24. júna 2021.

¹⁹ Stanovisko 03/2020 a stanovisko 04/2020.

ktorá určila úradníkov EÚ ako kontaktné miesta pre otázky členských štátov. Potom vyzvala členské štáty, aby určili kontaktné miesto, ktoré by sprostredkovalo otázky riadiacich orgánov súvisiace s Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus.

46 Na základe týchto otázok bola vytvorená databáza otázok a odpovedí týkajúcich sa Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus – webové sídlo obsahujúce odpovede Komisie na otázky súvisiace s vykonávaním iniciatívy CRII a neskôr CRII+, ktorá je prístupná všetkým riadiacim orgánom v období 2014 – 2020. Tento otvorený prístup bol novinkou, keďže pred pandémiou bola podobná databáza dostupná len interne na výmenu poznatkov medzi geografickými a politickými oddeleniami Komisie. Komisia využila svoje skúsenosti s databázou otázok a odpovedí o Investičnej iniciatíve v reakcii na koronavírus na to, aby prispôbila svoj prístup k spracovaniu otázok v období 2021 – 2027.

47 V prvých dvoch dňoch po otvorení databázy členské štáty poslali 140 otázok. Do konca apríla bolo položených viac ako 400 otázok, pričom na 90 % z nich Komisia odpovedala do začiatku mája a na 98 % do konca júla. Naopak, pred pandémiou dostávala Komisia od riadiacich orgánov každý rok približne 100 otázok. V záujme zvládnutia veľkého množstva otázok Komisia v prvých dvoch mesiacoch presunula do databázy zamestnancov z iných útvarov. Do databázy boli zaradené otázky všetkých členských štátov a viac ako 50 % týchto otázok sa týkalo oprávnenosti a programových zmien (pozri [ilustráciu 10](#)).

Ilustrácia 10 – Obsah databázy otázok a odpovedí Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus

Oprávnenosť a flexibilita 129		Programové zmeny 110	
Všeobecný rozsah opatrení 58		Riadenie a kontrola 54	Pracovný kapitál 34
Všetky ostatné otázky 58		Štátna pomoc 23	

Zdroj: EDA na základe databázy otázok a odpovedí Komisie týkajúcich sa Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus.

48 Okrem odpovedí v databáze otázok a odpovedí týkajúcich sa Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Komisia naďalej poskytovala pomoc členským štátom bilaterálne prostredníctvom svojich geografických oddelení. Tento prístup bol uplatnený v prípade nástroja REACT-EU: keďže išlo o menej naliehavú záležitosť ako v prípade Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus, Komisia sa rozhodla nerozšíriť prístup databázy otázok a odpovedí.

49 Uviedli sme už, že oprávnenosť určitých operácií by bolo možné vykladať odlišne²⁰. 42 % respondentov nášho zisťovania uviedlo, že pociťovali právnu neistotu v súvislosti s využívaním opatrení Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus. Z nášho zisťovania však vyplynulo aj to, že Komisia účinne pomáhala riadiacim orgánom: viac ako 90 % respondentov bolo spokojných alebo veľmi spokojných s včasnosťou a obsahom podpory, ktorú dostali v súvislosti s Investičnou iniciatívou v reakcii na

²⁰ Stanovisko EDA 03/2020, bod 11.

koronavírus/Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus Plus a nástrojom REACT-EU.

Komisia schválila programové zmeny v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU oveľa rýchlejšie, ako bol priemer pred pandémiou

50 Vykonávanie väčšiny opatrení Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a programovanie dodatočných zdrojov REACT-EU si vyžiadalo úpravy programov na roky 2014 – 2020. S výnimkou „nepodstatných presunov“²¹ sa pri týchto úpravách vyžadovali žiadosti členských štátov o zmenu a schválenie Komisiou, aby sa zabezpečilo, že navrhované zmeny budú v súlade s právnymi predpismi, cieľmi programu a celkovou stratégiou politiky súdržnosti²².

51 Do konca roka 2021 Komisia schválila 351 zmien operačných programov Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus, a to v 271 z celkového počtu 388 programov v rámci financovania politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020, keďže v niektorých programoch bolo viacero zmien. Programové zmeny v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus zaviedli všetky členské štáty okrem Rakúska a Fínska. V prípade nástroja REACT-EU bolo do konca roka 2021 v Nemecku schválených 188 zmien programu a jeden nový operačný program.

52 Nariadenia o Investičnej iniciatíve v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatíve v reakcii na koronavírus Plus neobsahujú požiadavku, aby Komisia schvaľovala zmeny programu rýchlejšie ako v trojmesačnej lehote stanovenej v NSU²³. Komisia sa však zaviazala spolupracovať s členskými štátmi pri príprave zmien v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a schváliť ich ako prioritu. Podľa nariadenia o REACT-EU je Komisia povinná urobiť všetko na to, aby schválila každý nový vyhradený operačný program alebo akúkoľvek

²¹ V článku 30 ods. 5 [nariadenia \(EÚ\) č. 1303/2013](#) sa presuny do inej priority toho istého fondu toho istého programu, ktoré predstavujú maximálne 8 % alokácie k 1. februáru 2020 na prioritu a maximálne 4 % rozpočtu programu, vymedzujú ako nevýznamné presuny.

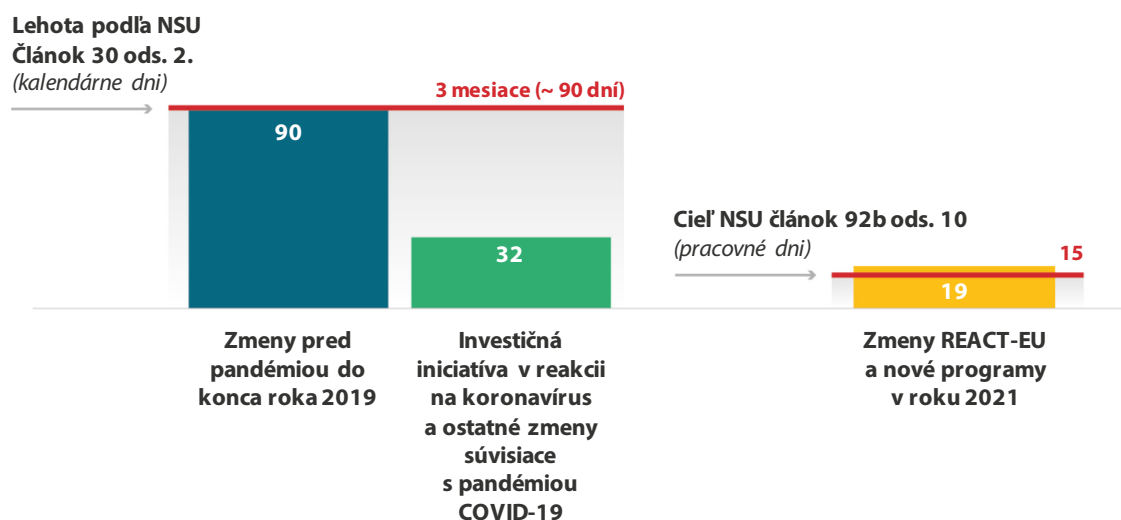
²² Článok 30 [nariadenia \(EÚ\) 1303/2013](#).

²³ Článok 30 ods. 2 [nariadenia \(EÚ\) č. 1303/2013](#).

zmenu existujúceho programu do 15 pracovných dní od ich predloženia členským štátom²⁴.

53 Na začiatku roka 2020, pred pandémiou, Komisia práve začala dodržiavať trojmesačnú lehotu, stanovenú v nariadení o spoločných ustanoveniach, na schválenie žiadostí o zmenu. V prípade Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU spracovala žiadosti o zmeny rýchlejšie s uplatnením rýchleho postupu. Niektoré z hlavných prvkov tohto postupu spočívali vo väčšom zameraní sa na spoluprácu s členskými štátmi s cieľom objasniť navrhované zmeny a neformálne prediskutovať problémy, zvýšení počtu zamestnancov pridelených do oddelení, v ktorých by zvyčajne vznikali úzke miesta, a interných dohodách s cieľom skrátiť čas schvaľovania. Tieto kroky pomohli výrazne skrátiť čas, ktorý Komisia potrebovala na schválenie programových zmien (pozri *ilustráciu 11*).

Ilustrácia 11 – Čas potrebný na schválenie programových zmien v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU (počet dní)

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

54 Priemerný čas jeden mesiac, ktorý Komisia dosiahla pri schvaľovaní zmien v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus, je priaznivý v porovnaní s trojmesačnou lehotou stanovenou v nariadení a priemerným časom schválenia dosiahnutým pred pandémiou. Je takisto v súlade so záväzkom Komisie uprednostňovať zmeny v rámci Investičnej iniciatívy

²⁴ Článok 92b ods. 10 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013.

v reakcii na koronavírus. Priemerný čas schválenia zmeny programu REACT-EU bol 19 pracovných dní, nepatrne dlhší ako je cieľová hodnota 15 pracovných dní.

Komisia vykonala nutné kontroly, nie vždy však boli riadne zdokumentované

55 Komisia vypracovala interné usmernenie pre zamestnancov, ktorí sa podieľajú na posudzovaní žiadostí o programové zmeny. Z nášho preskúmania postupu schvaľovania na vzorke zmien programov iniciatívy CRII a nástroja REACT-EU vyplynulo, že zamestnanci Komisie sa riadili týmto usmernením, keď kontrolovali, či sú zmeny v súlade s právnymi predpismi, či sú riadne odôvodnené a či zohľadňujú výkonnostné aspekty, ako je napríklad prispôsobenie alebo stanovenie cieľových hodnôt ukazovateľov podľa potreby.

56 Komisia takisto vo väčšine prípadov používala štandardizované kontrolné zoznamy kvality na zdokumentovanie svojho postupu pri schvaľovaní. Štandardné kontrolné zoznamy kvality boli použité v prípade 19 z 25 zmien, ktoré sme preskúmali. V šiestich prípadoch, keď kontrolné zoznamy neboli použité alebo neboli použité v plnom rozsahu, Komisia zdokumentovala vykonanú prácu v iných dokumentoch na úrovni geografických oddelení. Hoci používanie kontrolných zoznamov kvality nie je zákonnou požiadavkou, absencia štandardného prístupu k dokumentácii neumožňuje úplný prehľad a koordináciu.

Tieto opatrenia umožnili členským štátom vyčleniť značné dodatočné finančné prostriedky na zdravotnú starostlivosť, podporu zamestnanosti a podnikania

57 Skúmali sme využitie flexibility Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a zdrojov REACT-EU na úrovni EÚ s cieľom určiť, do akej miery umožnili členským štátom prideliť zdroje na riešenie krízy COVID-19.

Členské štáty v dôsledku Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus presmerovali 10 % finančných prostriedkov politiky súdržnosti na obdobie 2014 – 2020

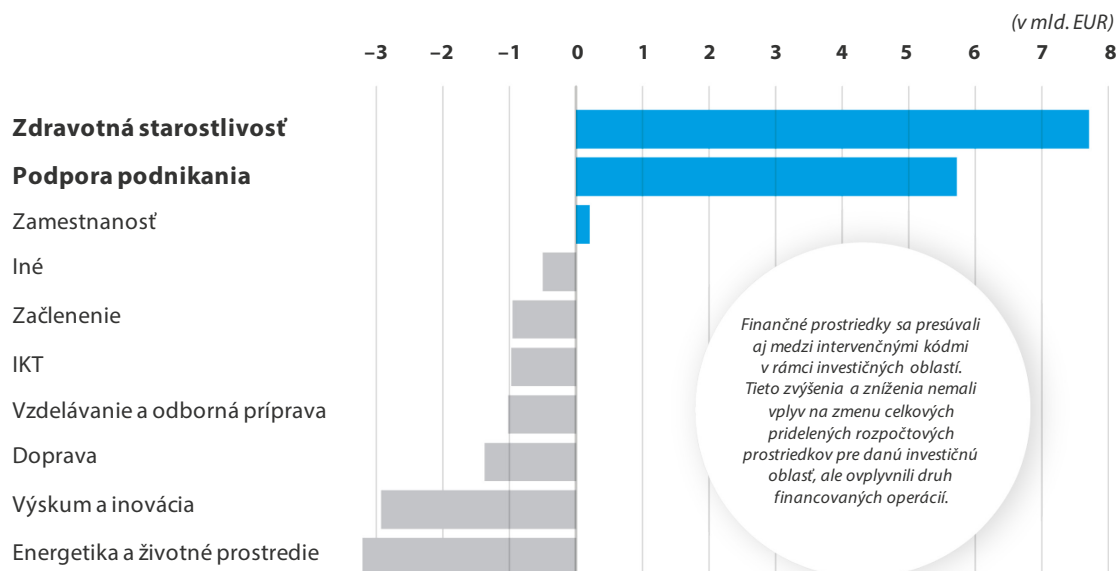
58 K 31. decembru 2021 členské štáty presmerovali 35 mld. EUR medzi investičnými oblasťami a v ich rámci²⁵. To predstavuje 10 % celkových finančných prostriedkov pridelených na politiku súdržnosti na roky 2014 – 2020, čo je významný podiel vzhľadom na to, že pandémia zasiahla v siedmom roku obdobia oprávnenosti.

59 Objem presunutých finančných prostriedkov v jednotlivých členských štátoch sa líši. Je to spôsobené viacerými faktormi vrátane vnútroštátnych politík a investičných stratégií členských štátov, ich celkového objemu finančných prostriedkov pridelených na politiku súdržnosti a sumy, ktorá zostala k dispozícii. Presuny v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus sa uskutočnili spolu v 74 % programov obdobia 2014 – 2020. Jedenásť členských štátov presunulo viac ako 10 % svojich pridelených rozpočtových prostriedkov na obdobie 2014 – 2020 medzi investičnými oblasťami alebo v ich rámci, pričom Írsko presunulo 30 % týchto prostriedkov.

60 Členské štáty využili opatrenia Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus na presmerovanie finančných prostriedkov do investícií na riešenie následkov pandémie. V porovnaní s pridelenými rozpočtovými prostriedkami pred pandemiou sa investície do zdravotnej starostlivosti zvýšili o 80 % (7,7 mld. EUR) a do podpory podnikania 16 % (5,7 mld. EUR). Naopak, financovanie investícií do IKT, energetiky a životného prostredia, inklúzie a výskumu a inovácií sa znížilo o 5 % až 8 % (spolu približne 8,1 mld. EUR). Na *ilustrácii 12* sú znázornené čisté zvýšenia a zníženia finančných prostriedkov do investičných oblastí od februára 2020.

²⁵ Zoskupili sme 123 intervenčných kódov vymedzených v [nariadení \(EÚ\) č. 215/2014](#) do desiatich investičných oblastí (12 v prípade nástroja REACT-EU). Suma 35 mld. EUR predstavuje celkovú sumu zvýšenia intervenčných kódov a je doplnená zodpovedajúcim znížením iných intervenčných kódov.

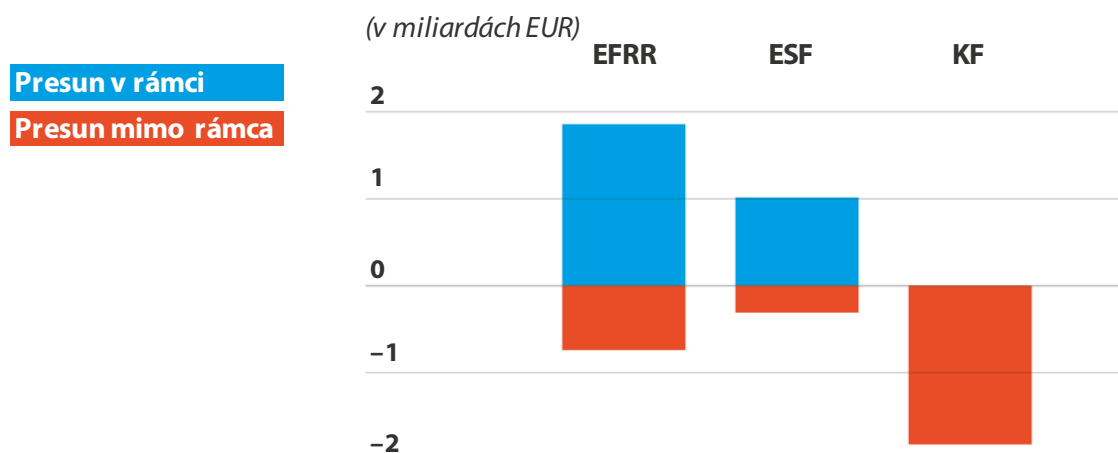
Ilustrácia 12 – Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus/Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus: prerozdelenie finančných prostriedkov medzi investičnými oblasťami

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

61 Financovanie sa presunulo z KF do EFRR a ESF a takisto do rozvinutejších a prechodných regiónov. V roku 2020 dve tretiny členských štátov (18 z 28) presunuli pridelené rozpočtové prostriedky medzi EFRR, ESF a KF. Niektoré členské štáty, ako sú napríklad Cyprus, Grécko a Chorvátsko, presunuli všetky alebo takmer všetky svoje pridelené rozpočtové prostriedky v rámci KF na rok 2020. V dôsledku týchto presunov sa pridelené rozpočtové prostriedky do EFRR a ESF na rok 2020 zvýšili v čistom vyjadrení približne o 1,1 mld. EUR (3 %), resp. 0,7 mld. EUR (5 %), pričom KF sa primerane znížil približne o 1,8 mld. EUR (18 %) (pozri [ilustráciu 13](#)).

Ilustrácia 13 – Presuny medzi EFRR, ESF a KF

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

62 V období 2014 – 2020 malo 16 členských štátov viac ako jednu kategóriu regiónu. Približne 80 % z nich (13 zo 16) presúvalo finančné prostriedky medzi kategóriami regiónov²⁶. Niektoré členské štáty, napríklad Grécko, Maďarsko a Taliansko, presunuli značné sumy z menej rozvinutých regiónov do rozvinutejších alebo prechodných regiónov. Celkovo sa pridelené rozpočtové prostriedky pre rozvinutejšie a prechodné regióny zvýšili o 1,7 mld. EUR, resp. 82 mil. EUR, zatiaľ čo alokácie pre menej rozvinuté regióny sa mierne znížili o 5,6 mil. EUR a zvyšok prostriedkov pochádzal z KF, ktorý poskytuje podporu menej bohatým členským štátom.

63 Zistili sme, že v dôsledku flexibilných možností presmerovania zdrojov členské štáty výrazne upravili rozdelenie svojich kohéznych fondov medzi investičné oblasti, fondy a kategórie regiónov. Presuny finančných prostriedkov medzi operáciami členským štátom uľahčilo najmä upustenie od požiadavky tematického zamerania. Okrem toho mohli využiť rozšírenú oprávnenosť operácií na podporu kapacít reakcie na krízy, a to aj v prípade už ukončených projektov. Všetci respondenti v našom zisťovaní uviedli, že považujú programovú flexibilitu Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus za užitočnú (37 %) alebo veľmi užitočnú (63 %).

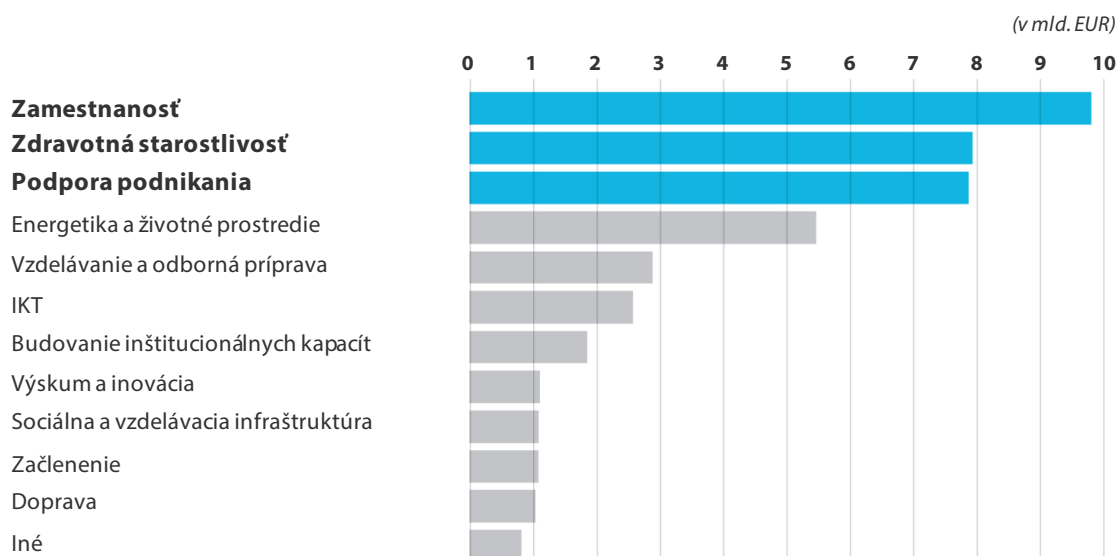
²⁶ Podľa vymedzenia uvedeného v článku 90 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013.

Nástroj REACT-EU bol naprogramovaný najmä na podporu zamestnanosti, zdravotnej starostlivosti a podnikania, vo všeobecnosti podobne ako prerozdelenie prostriedkov v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus

64 Obdobie oprávnenosti pre nástroj REACT-EU sa skončí 31. decembra 2023, rovnako ako v prípade financovania politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020. To obmedzuje možnosti členských štátov využívať tieto finančné prostriedky na dlhodobé investície, ktorých príprava a realizácia si vyžadujú viac času. Do 30. júna 2022 členské štáty naprogramovali 43,5 mld. EUR (86 %) zdrojov REACT-EU v rámci operačných programov EFRR a ESF, pričom medzi tieto dva fondy sa rozdelilo 64 % a 36 %. To bolo v podstate v súlade s rozdelením na obdobie 2014 – 2020 na 70 % a 30 %.

65 Značná časť zdrojov nástroja REACT-EU bola určená na zamestnanosť (23 %), zdravotnú starostlivosť (18 %) a podporu podnikania (18 %) (pozri [ilustráciu 14](#)). Významná časť (tri štvrtiny) finančných prostriedkov na podporu podnikania smerovala do všeobecných produktívnych investícií, ako je prevádzkový kapitál, zatiaľ čo pred pandémiou predstavovala táto oblasť investícií len polovicu. Celkovo sme zaznamenali veľké rozdiely medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o spôsob programovania zdrojov. Niektoré členské štáty sa rozhodli zamerať svoje pridelené rozpočtové prostriedky REACT-EU prevažne na jednu investičnú oblasť, zatiaľ čo iné členské štáty plánovali zdroje REACT-EU vo viacerých investičných oblastiach.

Ilustrácia 14 – REACT-EU: dodatočné financovanie podľa investičnej oblasti

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

66 Nariadenie o nástroji REACT-EU²⁷ obsahovalo očakávanie (nešlo však o právne záväznú požiadavku), podľa ktorého by nástroj REACT-EU mal prispieť 25 % svojho celkového finančného krytia na ciele v oblasti klímy. Do konca júna 2022 však bolo na investície, ktoré by mali prispieť k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy, vyčlenených len približne 15 % (6,6 mld. EUR) programovaných zdrojov REACT-EU. Príspevok k cieľom v oblasti klímy zo zdrojov REACT-EU naprogramovaných v rámci EFRR predstavuje 21,6 % a v rámci ESF 3,5 %. Domnievame sa, že je nepravdepodobné, že sa naplní očakávanie 25 %, keďže do júna 2022 už bolo naprogramovaných 86 % zdrojov REACT-EU.

Flexibilita, ktorú poskytuje Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus+, viedla k úsporám vo výške takmer 13 mld. EUR pre vnútroštátne rozpočty, ale znamenala celkovo menej finančných prostriedkov na investície do politiky súdržnosti

67 V účtovnom roku, ktorý sa končí 30. júna 2021, využilo 18 členských štátov flexibilitu Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus na zvýšenie miery spolufinancovania na 100 % takmer pri polovici programov na roky 2014 – 2020. Na základe výpočtov Komisie to znamenalo, že tieto členské štáty mohli okrem svojho pravidelného spolufinancovania požiadať o ďalších 12,9 mld. EUR z prostriedkov EÚ. To predstavuje 11 % platieb požadovaných v rokoch 2020 a 2021 alebo 3,6 % celkových finančných prostriedkov pridelených na politiku súdržnosti. V niektorých členských štátoch bol vplyv zásadný (pozri [rámcik 3](#)).

---

²⁷ Nariadenie (EÚ) 2020/2221, odôvodnenie 6.

Rámček 3

Úspory v národných rozpočtoch v dôsledku 100 % spolufinancovania EÚ poskytnutého Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus Plus

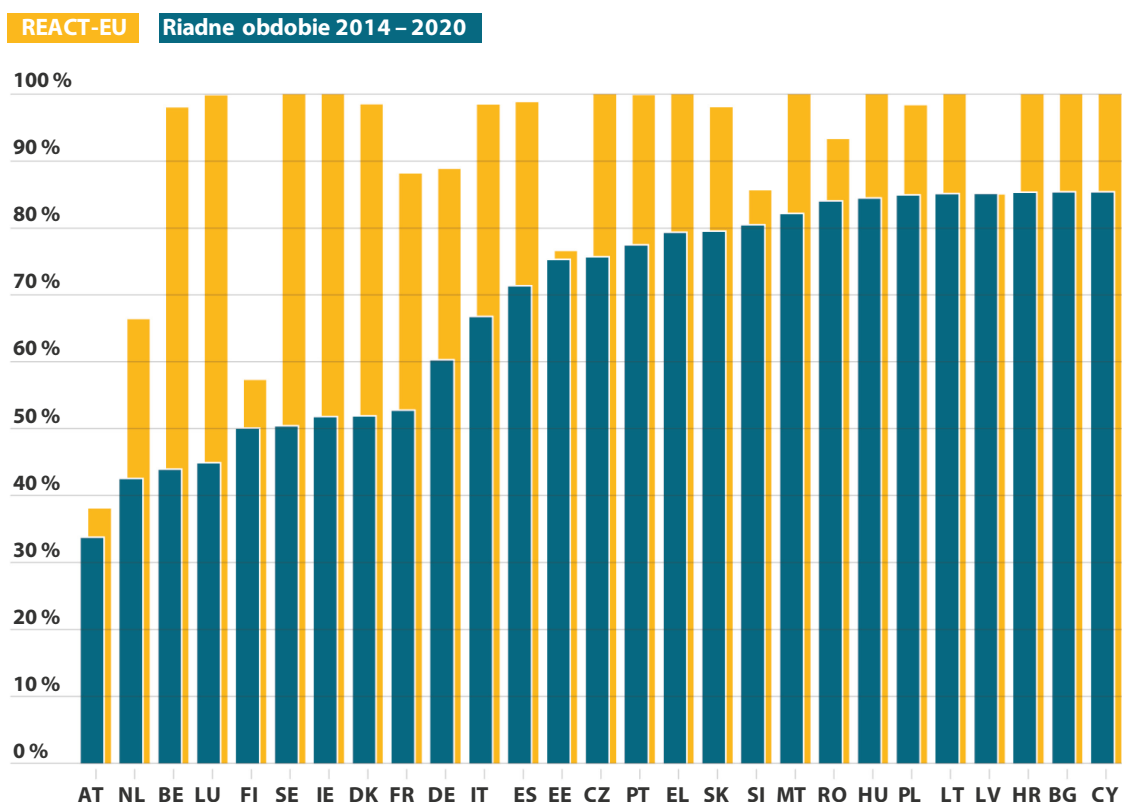
Írsko požiadalo o ďalších 230 mil. EUR, čo predstavuje viac ako pätinu (22,5 %) celej jeho alokácie na obdobie 2014 – 2020 a takmer 40 % jeho nevyužitých finančných prostriedkov na konci roka 2019.

Taliansko a Španielsko požiadali o dodatočné 3,4 mld. EUR, resp. 2,7 mld. EUR, čo pre každú krajinu predstavuje približne 10 %, resp. 9 % ich pridelených rozpočtových prostriedkov na roky 2014 – 2020 a 14 %, resp. 13 % ich nevyčerpaných prostriedkov na konci roka 2019.

68 V prípade zdrojov REACT-EU sa členské štáty môžu rozhodnúť pre mieru spolufinancovania až do výšky 100 %. Všetky členské štáty s výnimkou Lotyšska využili vyššiu mieru spolufinancovania zdrojov REACT-EU v porovnaní s priemernou mierou spolufinancovania v období 2014 – 2020. Miera využitia kapacít vzrástla zo 74 % na 95 %²⁸. Dve tretiny (18 z 27) členských štátov sa rozhodli pre mieru spolufinancovania v rozmedzí 98 % až 100 % (pozri *ilustráciu 15*).

²⁸ V záujme porovnateľnosti s nástrojom REACT-EU táto priemerná miera spolufinancovania EÚ na obdobie 2014 – 2020 nezahŕňa programy týkajúce sa Spojeného kráľovstva a programy územnej spolupráce.

Ilustrácia 15 – Priemerná miera spolufinancovania: REACT-EU oproti riadnemu obdobiu 2014 – 2020

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

69 Zvýšená miera spolufinancovania zo strany EÚ pomohla znížiť zaťaženie vnútroštátnych rozpočtov. Na druhej strane to znamená celkovo menej finančných prostriedkov na investície do politiky súdržnosti, keďže rovnaké pridelené finančné prostriedky EÚ priťahujú celkovo menej vnútroštátneho a súkromného spolufinancovania. Nižšia úroveň vnútroštátneho spolufinancovania so sebou prináša aj riziko, že orgány členských štátov budú menej motivované zamerať sa na výkonnosť.

Komisia plánuje vyhodnotiť výsledky opatrení, ale zmysluplné zhrnutie údajov o ukazovateľoch bude náročné

70 Preskúmali sme monitorovací systém Komisie pre Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus/Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus Plus a nástroj REACT-EU a jej plány na hodnotenie reakcie na pandémiu prostredníctvom týchto opatrení. Zhodnotili sme, či Komisia bude schopná informovať zainteresované strany o vplyve opatrení.

Systém monitorovania, ktorý Komisia využíva, umožňuje samostatné sledovanie opatrení v rámci REACT-EU, ale nie opatrení Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus

71 Monitorovací systém Komisie nerozlišuje výdavky súvisiace s opatreniami Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus od ostatných výdavkov. Už sme upozornili, že je potrebné, aby Komisia zabezpečila súhrnné podávanie správ o výdavkoch súvisiacich s pandémiou COVID-19²⁹. Komisia zastávala názor, že takmer všetky presuny medzi investičnými oblasťami a v rámci nich (pozri body 58 a 60) a medzi fondmi a kategóriami regiónov (pozri body 61 a 62) od februára 2020 budú pravdepodobne súvisieť s pandémiou, a teda ich možno pripísať opatreniam v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus.

72 Oproti tomu v nariadení o nástroji REACT-EU³⁰ bol uvedený osobitný prierezový tematický cieľ pre dodatočné zdroje. To Komisii umožňuje odlíšiť operácie REACT-EU od ostatných operácií, čo uľahčuje monitorovanie a hodnotenie.

Komisia stanovila ukazovatele súvisiace s pandémiou COVID-19, neposkytla však ich vymedzenia a ich používanie nie je záväzné

73 Nariadenia o Investičnej iniciatíve v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatíve v reakcii na koronavírus Plus a nástroji REACT-EU nevyústili do žiadnych formálnych zmien rámca monitorovania ani systémov politiky súdržnosti. Existujúce intervenčné kódy používané na identifikáciu obsahu opatrení sú široké a neboli určené na identifikáciu výdavkov súvisiacich s pandémiou.

74 V máji 2020, šesť týždňov po prijatí nariadenia o iniciatíve CRII, Komisia uverejnila súbor 27 nepovinných ukazovateľov týkajúcich sa pandémie COVID-19³¹ s cieľom zabezpečiť väčšiu transparentnosť a zodpovednosť za využívanie finančných

²⁹ Výročná správa za rok 2020, kapitola 2 Rozpočtové a finančné hospodárenie, body 2.7 a 2.8, odporúčanie 2.1.

³⁰ V nariadení (EÚ) 2020/2221 bol stanovený nový tematický cieľ „Podpora obnovy po kríze spojenjej s pandémiou COVID-19 vrátane jej sociálnych dôsledkov a príprava zeleného, digitálneho a odolného oživenia hospodárstva“, (TC13).

³¹ EGESIF 20-00007-01, *Non-paper: List of programme specific indicators related to the cohesion policy direct response to the COVID-19 pandemic*, máj 2020.

prostriedkov politiky súdržnosti v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou, podporou podnikov a operáciami ESF. Vo februári 2021 doplnila ďalších päť indikátorov súvisiacich s podporou očkovania proti COVID-19 zo strany EÚ. Týchto 32 ukazovateľov monitoruje vstupy, výstupy a v prípade operácií ESF aj výsledky. Podobne ako v období 2014 – 2020 Komisia nenavrhol ukazovatele výsledkov pre operácie EFRR, ale členské štáty mohli použiť svoje vlastné ukazovatele (pozri bod 77). Na nedostatky ukazovateľov výsledkov EFRR v období 2014 – 2020 a výzvy spojené s hodnotením vplyvu intervencií EFRR sme už upozorňovali³².

75 Komisia sa rozhodla, že ukazovatele nebudú záväzné, keďže by sa tým predĺžilo ich prijímanie a oneskorilo prijatie v členských štátoch. V nariadení o nástroji REACT-EU sa uvádza, že členské štáty by mali v prípade potreby používať ukazovatele špecifické pre program COVID-19, ktoré sprístupnila Komisia³³. Členské štáty by mohli tieto ukazovatele dobrovoľne zahrnúť do svojich programov, monitorovať ich a podávať o nich správy prostredníctvom existujúceho monitorovacieho systému.

76 Komisia nestanovila spoločné vymedzenia ukazovateľov – opäť s cieľom čo najrýchlejšie zaviesť nariadenia – a ponechala ich na jednotlivých členských štátoch. V štúdii Komisie obmedzenej na operácie ESF sa dospelo k záveru, že chýba úplný prehľad vymedzení ukazovateľov a že niektoré ukazovatele sa v členských štátoch nepoužívajú konzistentne³⁴. V dôsledku toho bude pre Komisiu ťažké v plnej miere zhrnúť údaje na úrovni EÚ koherentným spôsobom.

77 Ukazovatele Komisie nepokrývajú všetky oprávnené operácie. Členské štáty mali takisto možnosť vypracovať vlastné ukazovatele špecifické pre konkrétne programy pri operáciách súvisiacich s pandémiou. Komisia ich vyzvala, aby tieto ukazovatele zakódovali tak, aby ich bolo možné ľahko identifikovať na vnútroštátnej úrovni a na účely hodnotenia. Keďže však ide o ukazovatele špecifické pre operačný program alebo konkrétny členský štát, nemožno ich zhrnúť na úrovni EÚ.

78 Respondenti v našom zisťovaní pozitívne hodnotili ukazovatele Komisie, pričom tri štvrtiny respondentov uviedli, že ukazovatele Komisie sú relevantné pre druhy

³² [Osobitná správa EDA 02/2017](#) Rokovania Komisie o partnerských dohodách a programoch v oblasti súdržnosti na roky 2014 – 2020: výdavky viac zamerané na priority stratégie Európa 2020, ale čoraz zložitejšie postupy na meranie výkonnosti.

³³ Článok 1 ods. 1 [nariadenia \(EÚ\) 2020/2221](#).

³⁴ [Study on the Pathways to Enhance the use of Programme-Specific Indicators in the ESF and ESF+](#), apríl 2022.

financovaných operácií a dve tretiny uviedli, že sú relevantné pre celkové posúdenie. Zistili sme, že zo všetkých ukazovateľov týkajúcich sa pandémie COVID-19 použitých členskými štátmi tvorili ukazovatele Komisie takmer 80 %. V súvislosti s Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus/Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus Plus použilo ukazovatele Komisie 25 z 28 členských štátov a 65 % operačných programov, v ktorých došlo k presunom súvisiacim s uvedenými iniciatívami. Podobne pri nástroji REACT-EU použilo ukazovatele Komisie 26 z 27 členských štátov a 76 % operačných programov, v ktorých sa programovali zdroje REACT-EU. Takéto široké využitie ukazovateľov Komisie by Komisií mohlo pomôcť vyhodnotiť, ako sa v súvislosti s pandemiou využili finančné prostriedky na politiku súdržnosti, a to aj zo zdrojov REACT-EU.

79 Komisia informovala o vykonávaní opatrení Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a programovaní REACT-EU najmä prostredníctvom špecializovaných verejných webových sídel: [Coronavirus Dashboard](#), [REACT-EU Dashboard](#) a [Overview of Cohesion Policy Coronavirus Indicators](#). Tieto webové sídla vznikli bezprostredne po získaní dostatočného množstva údajov na vykazovanie a pravidelne sa aktualizujú. V čase nášho auditu sa posledné údaje o vykonávaní vzťahovali na koniec roka 2020, vtedy však ešte bolo príliš skoro na to, aby členské štáty poskytli zmysluplné informácie o vykonávaní.

Komisia má v úmysle zahrnúť Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus/Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus Plus i nástroj REACT-EU do svojho *ex post* hodnotenia za obdobie 2024 – 2020

80 Komisia je povinná do 31. decembra 2024 vypracovať *ex post* hodnotenie s cieľom preskúmať efektívnosť a účinnosť fondov politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020³⁵. Pokiaľ ide o Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus/Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus Plus, nariadenia výslovne neobsahujú ustanovenie o vykonaní osobitného hodnotenia, zatiaľ čo v nariadení o nástroji REACT-EU sa vyžaduje, aby Komisia vykonala hodnotenie do 31. marca 2025³⁶.

³⁵ Článok 57 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013.

³⁶ Článok 1 ods. 1 a 2 nariadenia (EÚ) 2020/2221.

81 Komisia plánuje vyhodnotiť svoju reakciu na pandémiu v súvislosti s Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus/Investičnou iniciatívou v reakcii na koronavírus Plus a nástrojom REACT-EU v rámci *ex post* hodnotenia obdobia 2014 – 2020 do konca roka 2024. V predchádzajúcej správe sme takisto poukázali na potrebu prepojiť hodnotenia politiky súdržnosti a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti³⁷.

Politika súdržnosti sa často využíva ako reakcia na krízy, ale Komisia neanalyzovala vplyv takéhoto využitia na dlhodobé politické ciele

82 Preskúmali sme, ako Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus/Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus ovplyvnili legislatívne návrhy Komisie na obdobie 2021 – 2027 a to, či Komisia analyzovala vplyv ďalšieho využívania politiky súdržnosti pri reakcii na krízy na dlhodobé ciele tejto politiky.

83 V máji 2020 Komisia uverejnila zmeny svojich legislatívnych návrhov týkajúcich sa politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 s cieľom umožniť dodatočnú flexibilitu v čase krízy. Jedno z takýchto ustanovení, ktoré bolo neskôr prijaté, oprávňuje Komisiu použiť určité vymedzené dočasné opatrenia pri využívaní fondov politiky súdržnosti v reakcii na výnimočné a neobvyklé okolnosti, v takom duchu, v akom sa tieto prostriedky použili v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus (pozri [rámček 4](#)).

---

³⁷ [Osobitná správa 24/2021](#): Financovanie založené na výkonnosti v rámci politiky súdržnosti: cenné ambície, ale v období 2014 – 2020 pretrvávali prekážky, odporúčanie 2.

Rámček 4

Úpravy legislatívneho balíka týkajúceho sa politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 prijaté v júni 2021

Zmeny pravidiel politiky súdržnosti na obdobie 2021 – 2027 okrem iného zaručujú väčšiu flexibilitu pri presune finančných prostriedkov medzi EFRR, ESF+ a Kohéznym fondom, ako aj väčší priestor na postupné vykonávanie operácií medzi programovými obdobiami s cieľom zohľadniť možné oneskorenia súvisiace s krízou.

Komisia je oprávnená reagovať na výnimočné situácie prijatím vykonávacích aktov na zavedenie opatrení, ako je zvýšenie spolufinancovania o 10 percentuálnych bodov a umožnenie spätného výberu ukončených projektov na obdobie maximálne 18 mesiacov³⁸.

Tieto opatrenia sa môžu uplatniť, ak Rada zistí, že došlo k neočakávanej nepriaznivej hospodárskej udalosti, ktorá má významný finančný vplyv. Ich odôvodnenie spočíva v posilnení schopnosti EÚ reagovať na budúce krízy prostredníctvom politiky súdržnosti tým, že sa Komisii umožní rýchlejšie reagovať prostredníctvom prijatia jednoduchého vykonávacieho aktu, ktorý si na rozdiel od zmeny nariadenia nevyžaduje súhlas spoluzákonodarcov.

84 Využitie pravidiel politiky súdržnosti na pomoc členským štátom v priebehu krízy nie je nový jav (pozri [ilustráciu 16](#)). Do októbra 2022 súvisela s krízou viac ako polovica (15) z 26 zmien nariadenia o spoločných ustanoveniach v obdobiach 2007 – 2013 a 2014 – 2020. Nástroj REACT-EU predstavuje prvý prípad zvýšenia financovania politiky súdržnosti v reakcii na krízu, čo odráža rozsah narušenia hospodárstva a skutočnosť, že pandémia COVID-19 sa začala na konci obdobia 2014 – 2020, keď boli zvyšné dostupné finančné prostriedky obmedzené. Neuskutočnili sa však žiadne ciele *ex post* hodnotenia ani formálne posúdenia využívania politiky súdržnosti ako nástroja reakcie na krízu.

³⁸ Článok 20 [nariadenia \(EÚ\) 2021/1060](#) z 24. júna 2021, NSU (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159), článok 4 ods. 3 [nariadenia \(EÚ\) 2021/1057](#) z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje ESF+ (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 21) a článok 5 ods. 6 [nariadenia \(EÚ\) 2021/1058](#) z 24. júna 2021 o EFRR a Kohéznom fonde (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60).

Ilustrácia 16 – Reakcia politiky súdržnosti na krízy v obdobiach 2007 – 2013 a 2014 – 2020

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

85 Hlavným cieľom politiky súdržnosti je dlhodobý regionálny rozvoj a, ako sa uvádza v zmluve³⁹, posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, ako aj zníženie rozdielov medzi európskymi regiónmi. Atraktivnosť tohto nástroja ako krátkodobého nástroja reakcie na krízu vyplýva z jeho prispôsobivosti a značných finančných zdrojov. Komisia môže zmierniť pravidlá politiky súdržnosti s cieľom podporiť maximálne využitie dostupných finančných prostriedkov, čím sa zníži tlak na vnútroštátne zdroje. Viaceré úpravy zavedené v reakcii na predchádzajúce krízy sa stali pravidelnými

³⁹ Článok 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

prvkami politiky súdržnosti v súlade so všeobecnými cieľmi Komisie, ktorými sú väčšia flexibilita a zjednodušenie. Preto hrozí, že opakované využívanie politiky súdržnosti na riešenie kríz môže mať vplyv na jej hlavný strategický cieľ, ktorým je posilniť hospodársku a sociálnu súdržnosť medzi európskymi regiónmi.

Závery a odporúčania

86 Dospeli sme k záveru, že vo všeobecnosti Komisia dobre prispôsobila pravidlá politiky súdržnosti v období 2014 – 2020, aby členské štáty mohli flexibilnejšie využívať fondy tejto politiky. Flexibilita ponúkaná prostredníctvom Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus, ako aj dodatočné finančné prostriedky poskytnuté prostredníctvom nástroja REACT-EU, viedli k významnému prerozdeleniu finančných prostriedkov na zdravotnú starostlivosť, podporu podnikov a zamestnanosť s cieľom reagovať na pandémiu COVID-19. Nástroj REACT-EU však spolu s dodatočným financovaním v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti takisto prehĺbil ťažkosti niektorých členských štátov pri vynakladaní finančných prostriedkov EÚ. Komisia neanalyzovala vplyv ďalšieho využívania financovania politiky súdržnosti ako rozpočtového nástroja reakcie na krízu.

87 Európska únia rýchlo reagovala na krízu a využila politiku súdržnosti na pomoc členským štátom. Za menej ako dva mesiace od vypuknutia rozsiahlej pandémie v Európe prijala legislatívne opatrenia na mobilizáciu nevyužitých finančných prostriedkov prostredníctvom Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus. Za obdobie kratšie ako jeden rok prijala nástroj REACT-EU poskytujúci dodatočné zdroje členským štátom (body **15 – 21**).

88 Cílené prispôsobenia financovania politiky súdržnosti prostredníctvom Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus a Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus zabezpečili likviditu, flexibilitu pri presune finančných prostriedkov a administratívne zjednodušenia s cieľom uľahčiť využívanie nevyužitých finančných prostriedkov, čím sa znížilo zaťaženie vnútroštátnych verejných rozpočtov. Týmito opatreniami sa na rok 2020 odstránili niektoré hlavné záväzné prvky financovania politiky súdržnosti vrátane záväzného spolufinancovania a zamerania na menej rozvinuté regióny. Oproti tomu nástroj REACT-EU doplnil do programov na roky 2014 – 2020 dodatočných 50,4 mld. EUR, pričom členské štáty mali veľkú mieru voľnosti pri rozhodovaní o tom, na čo tieto prostriedky pridelia. Výsledkom je poskytnutie „preklenovacieho financovania“ medzi obdobiami 2014 – 2020 a 2021 – 2027 (body **22 – 27**).

89 Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus/Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus udržali výdavky politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020 na správnej ceste v čase, keď pandémia COVID-19 vážne ovplyvňovala bežnú hospodársku činnosť. Významné nové zdroje, ktoré poskytuje nástroj REACT-EU a ktoré si vyžadujú vykonanie v krátkom čase, však pravdepodobne zvýšia tlak na schopnosť členských

štátov vynakladať prostriedky a zabezpečiť dobrú hodnotu za vynaložené prostriedky z operácií financovaných EÚ. Tieto zmeny právneho rámca a z nich vyplývajúca programovacia činnosť takisto zvýšili administratívne zaťaženie riadiacich orgánov. To následne prispelo k oneskoreniu začiatku programov na obdobie 2021 – 2027 (body 28 – 42).

90 Komisia poskytla členským štátom včasnú a vhodnú pomoc pri vykonávaní Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU. Výrazne sa skrátil čas potrebný na spracovanie a schválenie zmien programu, a to z priemerných troch mesiacov pred pandémiou na jeden mesiac v prípade Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a na 19 pracovných dní v prípade nástroja REACT-EU, hoci v prípade REACT-EU to bolo tesne nad cieľom stanoveným v nariadení (body 44 – 56).

91 Zistili sme, že flexibilita presunov v rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus viedla k významnému pohybu finančných prostriedkov: členské štáty presunuli medzi investičnými oblasťami a v rámci nich 10 % finančných prostriedkov politiky súdržnosti, čo je významná suma, najmä vzhľadom na to, že pandémia zasiahla takmer na konci programového obdobia. Finančné prostriedky sa presunuli predovšetkým na zdravotnú starostlivosť a podporu podnikov; spolu so zamestnanosťou sú to aj hlavné oblasti, do ktorých smerujú finančné prostriedky z nástroja REACT-EU. V rámci Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus sa finančné prostriedky presúvali hlavne z oblasti energetiky a životného prostredia a výskumu a inovácie. Je potrebné upozorniť, že očakávania zahrnuté do nariadenia, podľa ktorých sa 25 % nových zdrojov prideli na dosiahnutie klimatických cieľov, sa pravdepodobne nenaplnia. Využívanie opatrenia na 100 % spolufinancovanie EÚ spolu s flexibilitou presunov priniesli vnútroštátnym rozpočtom úspory vo výške takmer 13 mld. EUR, aj keď celkovo to znamená menej finančných prostriedkov na investície do politiky súdržnosti (body 58 – 69).

92 Systém monitorovania, ktorý Komisia využíva, umožňuje samostatné sledovanie opatrení nástroja REACT-EU, keďže zahŕňajú dodatočné financovanie. Naopak, výsledky opatrení Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus, podobne ako výsledky akejkoľvek inej zmeny programu, nie je možné monitorovať samostatne. Komisia sa pri hodnotení svojej reakcie na krízu prostredníctvom Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU môže oprieť o súbor osobitných ukazovateľov súvisiacich s pandémiou COVID-19. Komisia sa z dôvodu rýchleho

spristupnenia rozhodla zaviesť nezáväzné ukazovatele súvisiace s pandemiou COVID-19 bez spoločných vymedzení. Hrozí však riziko, že údaje, ktoré členské štáty oznámia Komisii, bude ťažké zmysluplne zhrnúť (body 71 – 79).

93 Výsledky programov na roky 2014 – 2020 budú zhrnuté v *ex post* hodnotení, ktoré je Komisia povinná vykonať do 31. decembra 2024. Vítame skutočnosť, že Komisia plánuje zahrnúť Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus/Investičnú iniciatívu v reakcii na koronavírus Plus aj nástroj REACT-EU do svojho *ex post* hodnotenia obdobia 2014 – 2020, hoci požiadavka vykonať osobitné hodnotenie iniciatív neexistuje (body 80 – 81).

94 Politika súdržnosti sa síce často využíva na krátkodobé reakcie na krízy, neexistuje však žiadne formálne posúdenie dlhodobého vplyvu takéhoto použitia. Nové pravidlá na obdobie 2021 – 2027 uľahčia využívanie fondov politiky súdržnosti v reakcii na neočakávané udalosti. Preto hrozí, že opakované využívanie politiky súdržnosti na riešenie kríz môže mať vplyv na jej hlavný strategický cieľ, ktorým je posilniť hospodársku a sociálnu súdržnosť medzi európskymi regiónmi (body 83 – 85).

Odporúčanie 1 – Analyzovať primeranosť politiky súdržnosti ako rozpočtového nástroja reakcie na krízu

---

V kontexte *ex post* hodnotenia na roky 2014 – 2020 by Komisia mala analyzovať vplyv využívania politiky ako nástroja krátkodobej rozpočtovej reakcie na krízu na dlhodobé politické ciele. Táto analýza by sa potom mohla využiť ako podklad pre budúce politické návrhy.

Cieľový dátum vykonania: do konca roka 2024

Odporúčanie 2 – Pozorne sledovať čerpanie prostriedkov z nástroja REACT-EU s cieľom poskytovať podporu zameranú na výsledky, ak je to potrebné

Keďže nástroj REACT-EU prináša značný objem zdrojov, ktoré sa majú použiť v relatívne krátkom čase, a prekrýva sa s vykonávaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, Komisia by mala pozorne monitorovať priebeh čerpania prostriedkov z nástroja REACT-EU s cieľom identifikovať programy, ktoré majú problémy s čerpaním prostriedkov. Mala by poskytovať cieleňú podporu, aby spolufinancované operácie účinne prispievali k dosahovaniu cieľov a výkonnostných cieľov.

Cieľový dátum vykonania: ihneď

Túto správu prijala komora II, ktorej predsedá Annemie Turtelboom, členka Dvora audítorov, v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 7. decembra 2022.

Za Dvor audítorov

Tony Murphy
predseda

Príloha

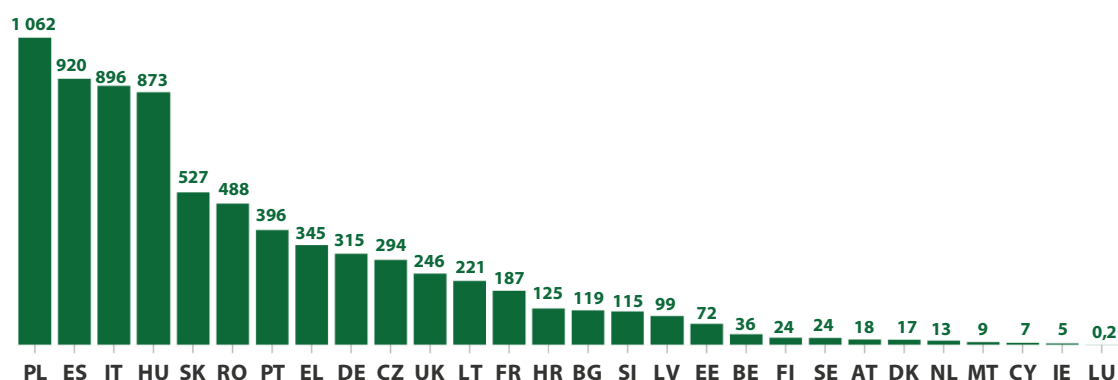
Príloha I – Hlavné aspekty a odôvodnenie opatrení Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus a nástroja REACT-EU

Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus/Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus

V Investičnej iniciatíve v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatíve v reakcii na koronavírus Plus boli zavedené ciele úpravy pravidiel politiky súdržnosti v období 2014 – 2020 na účely uľahčenia využitia nevynaložených finančných prostriedkov a zníženia zaťaženia vnútroštátnych verejných rozpočtov. Hlavné opatrenia možno zhrnúť takto:

Opatrenia týkajúce sa likvidity. Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus umožnila riadiacim orgánom ponechať si 7,6 mld. EUR v predbežnom financovaní na rok 2019 tým, že sa nebudú vymáhať v roku 2020. Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus pokračovala v zmierňovaní tlaku na vnútroštátne verejné rozpočty tak, že uvoľnila povinné vnútroštátne spolufinancovanie na jeden účtovný rok, hoci ide o kľúčovú finančnú zásadu politiky súdržnosti. V roku 2022 bolo ustanovenie o 100 % spolufinancovaní EÚ predĺžené o ďalší účtovný rok v dôsledku krízy na Ukrajine⁴⁰.

Ilustrácia 17 – Suma predbežného financovania, ktorá nebola spätne získaná v roku 2020 (v mil. EUR)

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

⁴⁰ Nariadenie (EÚ) 2022/562, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 223/2014, pokiaľ ide o Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe (CARE).

Flexibilita presunov. Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus/Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus poskytli riadiacim orgánom značnú flexibilitu pri prerozdeľovaní zdrojov dostupných na programovanie v roku 2020. Výrazne uvoľnili pravidlá pre presuny medzi fondmi politiky súdržnosti a kategóriami regiónov, pričom poskytli aj výnimku z požiadaviek na tematické zameranie. Týmto opatreniami sa teda na rok 2020 odstránili niektoré hlavné záväzné prvky financovania politiky súdržnosti vrátane jej zamerania na menej rozvinuté regióny, na hospodárske a sociálne rozdiely a na tematické ciele, ako je nízkouhlíkové hospodárstvo.

Rozšírená oprávnenosť. S cieľom uľahčiť využívanie dostupných finančných prostriedkov EÚ sa oprávnenosť operácií, ktoré možno financovať z fondov politiky súdržnosti, rozšírila o operácie v oblasti zdravotnej starostlivosti v rámci ďalšieho tematického cieľa EFRR a o prevádzkový kapitál pre MSP. Okrem toho sa operácie môžu financovať spätne až do 1. februára 2020, aj keď boli úplne ukončené, za predpokladu, že sú určené na podporu kapacít reakcie na krízu v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19. V nariadení však nie sú uvedené žiadne podrobnosti o tom, o ktoré druhy operácií by malo ísť. To by mohlo viesť k právnej neistote riadiacich orgánov alebo k odlišným výkladom oprávnených operácií.

Administratívne zjednodušenie. Cieľom opatrení na zjednodušenie bolo zrýchliť vykonávanie a minimalizovať administratívne zaťaženie vnútroštátnych orgánov, hoci využitie niektorých flexibilných opatrení si vyžadovalo programové zmeny, najmä v prípade Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus Plus. Upustilo sa napríklad od požiadavky zmeniť partnerské dohody tak, aby odrážali zmeny vykonané v programoch, a od požiadavky získať súhlas Komisie na presun finančných prostriedkov medzi prioritnými osami v rámci určitých prahových hodnôt. Tieto dve zjednodušenia už boli zahrnuté do návrhu nariadenia o spoločných ustanoveniach na roky 2021 – 2027, na ktorom sa dohodli spoluzákonnodarcovia.

REACT-EU

Nástroj REACT-EU pomáha členským štátom riešiť následky pandémie COVID-19 tým, že im poskytuje ďalšie zdroje. Hlavné opatrenia možno zhrnúť takto:

Nové fondy a opatrenia v oblasti likvidity. Nástroj REACT-EU poskytuje 50,4 mld. EUR na navýšenie prostriedkov fondov politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020. Určilo sa, že najlepší spôsob rýchleho poskytnutia finančných prostriedkov členským štátom je smerovanie dodatočných finančných prostriedkov prostredníctvom existujúceho nástroja, v rámci ktorého už bežia programy a je zavedený legislatívny rámec. Oprávnenosť nástroja REACT-EU sa skončí 31. decembra 2023, teda v rovnakom čase ako oprávnenosť riadneho financovania na obdobie 2014 – 2020. Členské štáty tak majú obmedzený čas na využitie dodatočných pridelených prostriedkov. Nástroj

REACT-EU poskytuje pomerne vysokú úroveň počiatočného predbežného financovania vo výške 11 % v roku 2021 a umožňuje až 100 % financovanie zo strany EÚ s cieľom rýchlo zabezpečiť likviditu a zmierniť zaťaženie vnútroštátnych rozpočtov. Úroveň predbežného financovania sa znížila v roku 2022 v nadväznosti na krízu na Ukrajine⁴¹.

Flexibilita pri programovaní a presunoch. Na rozdiel od riadnych fondov politiky súdržnosti majú členské štáty v rámci nástroja REACT-EU veľkú mieru voľnosti pri prideľovaní dodatočných finančných prostriedkov medzi EFRR a ESF a medzi rôznymi druhmi oprávnených investícií. Majú vysokú mieru vlastného uváženia, pokiaľ ide o druhy projektov, ktoré financujú, bez požiadaviek na tematické zameranie či povinnosti zamerať sa na podporu menej rozvinutých regiónov. Podobne ako pri Investičnej iniciatíve v reakcii na koronavírus/Investičnej iniciatíve v reakcii na koronavírus Plus aj nástroj REACT-EU poskytuje riadiacim orgánom, ktoré chcú prerozdeliť zdroje, väčšiu možnosť presunov finančných prostriedkov bez požiadaviek na tematické zameranie.

Rozšírená oprávnenosť. Nástroj REACT-EU poskytuje spätnú oprávnenosť pre úplne ukončené operácie do 1. februára 2020, aj keď nesúvisia s krízou.

Administratívne zjednodušenie. Vykonávanie nástroja REACT-EU môže byť zverené len riadiacim orgánom, ktoré už boli určené na obdobie 2014 – 2020. Finančné prostriedky sa môžu plánovať prostredníctvom existujúcich programov na roky 2014 – 2020 alebo prostredníctvom nových špecializovaných programov a partnerské dohody sa nemusia meniť. Predchádzajúce požiadavky týkajúce sa *ex ante* hodnotení, *ex ante* kondicionalít a výkonnostného rámca sa na finančné prostriedky nástroja REACT-EU nevzťahujú.

---

⁴¹ Nariadenie (EÚ) 2022/613 z 12. apríla 2022, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 223/2014, pokiaľ ide o zvýšené predbežné financovanie zo zdrojov REACT-EU a zavedenie jednotkových nákladov.

Skratky

CRII: Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus

CRII+: Investičná iniciatíva v reakcii na koronavírus Plus

EFRR: Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF: Európsky sociálny fond

GR EMPL: Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie

GR REGIO: Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku

KF: Kohézny fond

MSP: malé a stredné podniky

NGEU: Nástroj Európskej únie na obnovu – NextGenerationEU

NSU: nariadenie o spoločných ustanoveniach

POO: plány obnovy a odolnosti

REACT-EU: Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe

RRF: Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti

VFR: viacročný finančný rámec

ZFEÚ: Zmluva o fungovaní Európskej únie

Glosár

Čerpanie: rozsah, často vyjadrený v percentách (miera čerpania), v akom boli finančné prostriedky EÚ pridelené členským štátom vynaložené na oprávnené projekty.

Európsky fond regionálneho rozvoja: fond EÚ na posilnenie hospodárskej a sociálnej súdržnosti v EÚ prostredníctvom financovania investícií, ktoré znižujú rozdiely medzi regiónmi.

Európsky sociálny fond: fond EÚ na vytváranie vzdelávacích a pracovných príležitostí a zlepšovanie situácie ľudí ohrozených chudobou.

Fondy politiky súdržnosti: tri fondy EÚ na podporu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v EÚ v období 2014 – 2020: Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond a Kohézny fond.

Kód intervencie: kategória činností financovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu alebo Európskeho sociálneho fondu.

Kohézny fond: fond EÚ na zníženie hospodárskej a sociálnej nerovnosti v EÚ prostredníctvom financovania investícií v členských štátoch, ktorých hrubý národný dôchodok na obyvateľa je nižší ako 90 % priemeru EÚ.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: mechanizmus finančnej podpory EÚ na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu pandémie COVID-19 a stimuláciu obnovy v strednodobom horizonte pri súčasnej podpore zelenej a digitálnej transformácie.

Nariadenie o spoločných ustanoveniach: nariadenie, ktorým sa stanovujú pravidlá vzťahujúce sa na viaceré fondy EÚ v rámci zdieľaného riadenia vrátane fondov na podporu politiky súdržnosti EÚ.

Operačný program: rámec na vykonávanie projektov súdržnosti financovaných EÚ v stanovenom období, ktorý odzrkadľuje priority a ciele stanovené v partnerských dohodách medzi Komisiou a jednotlivými členskými štátmi.

Partnerská dohoda: dohoda medzi Komisiou a členským štátom alebo treťou krajinou v súvislosti s výdavkovým programom EÚ, v ktorej sa stanovujú napríklad strategické plány, investičné priority alebo podmienky obchodu či poskytovania rozvojovej pomoci.

Politika súdržnosti: politika EÚ, ktorej cieľom je zmenšiť hospodárske a sociálne rozdiely medzi regiónmi a členskými štátmi podporou vytvárania pracovných miest, konkurencieschopnosti podnikov, hospodárskeho rastu, udržateľného rozvoja a cezhraničnej a medziregionálnej spolupráce.

Programové obdobie: obdobie, v ktorom sa plánuje a vykonáva výdavkový program EÚ.

Riadiaci orgán: vnútroštátny, regionálny alebo miestny orgán, ktorý členský štát poveril riadením programu financovaného EÚ.

Tematický cieľ: plánovaný celkový výsledok investičnej priority, ktorý je na účely vykonávania rozdelený do špecifických cieľov.

Viacročný finančný rámec: výdavkový plán EÚ, v ktorom sú stanovené priority (na základe cieľov príslušnej politiky) a stropy, spravidla na sedemročné obdobie. Poskytuje štruktúru, v rámci ktorej sa stanovujú ročné rozpočty EÚ. Súčasný VFR sa vzťahuje na obdobie 2021 – 2027, predchádzajúci sa vzťahoval na obdobie 2014 – 2020.

Zdieľané riadenie: spôsob plnenia rozpočtu EÚ, pri ktorom na rozdiel od priameho riadenia Komisia deleguje vykonávanie úloh na členské štáty, pričom sama nesie konečnú zodpovednosť.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?did=63210>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?did=63210>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém riadenia súvisiacich s konkrétnymi rozpočtovými oblasťami. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti uskutočnila audítorská komora II, ktorá sa špecializuje na výdavkové oblasti investícií na podporu súdržnosti, rastu a začlenenia a ktorej predsedá členka EDA Annemie Turtelboom. Audit viedla členka EDA Iliana Ivanova a podporu jej poskytol James Verity, vedúci kabinetu, a Ivan Genchev, atašé kabinetu, Friedemann Zippel, hlavný manažér, Viorel Cirje, vedúci úlohy, a Anna Fiteni, Marion Boulard a Christophe Grosnickel, audítori.

Zľava doprava: Ivan Genchev, James Verity, Marion Boulard, Iliana Ivanova, Friedemann Zippel, Christophe Grosnickel.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2023

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA č. 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licenci [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší sa ním a nahrádza uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Ilustrácia 2 – ikony: tieto symboly boli navrhnuté pomocou zdrojov z webovej stránky [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Na súbore webových sídiel inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu sa uvádzajú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame Vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

PDF	ISBN 978-92-847-9303-7	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/55253	QJ-AB-23-002-SK-N
HTML	ISBN 978-92-847-9309-9	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/410603	QJ-AB-23-002-SK-Q

Skúmali sme, ako Komisia prispôsobila pravidlá so zámerom poskytnúť členským štátom väčšiu flexibilitu pri využívaní fondov politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020 v reakcii na pandémiu COVID-19. Zistili sme, že Komisia reagovala rýchlo a do značnej miery prispôsobila pravidlá, čím uľahčila presmerovanie existujúcich zdrojov v čase vážnych hospodárskych ťažkostí. Vďaka významným novým zdrojom mohli členské štáty financovať ďalšie investície, zároveň sa však zvýšil tlak na to, aby boli finančné prostriedky čerpané dobre. Odporúčame Komisii, aby analyzovala vplyv používania finančných prostriedkov v oblasti súdržnosti pri reakcii na krízy, pokiaľ ide o dlhodobé ciele tejto politiky, a monitorovala výdavky členských štátov s cieľom pomôcť im dosiahnuť výkonnostné ciele.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURSKO

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/Pages/ContactForm.aspx
Webová stránka: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors